

GLAS

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

Odslej bolj načrtno

Pravilno začrtana pot

Kranj, 15. novembra — Z uvodnim predavanjem mestnega urbanista ing. arh. Milana Jerale o današnji vlogi in perspektivnem razvoju mesta Kranja se je danes popoldne pričela letna skupščina Kluba gospodarstvenikov Kranj. Poročilo o delu Kluba je podal dosednji predsednik Kluba gospodarstvenikov Kranj tovariš Silvo Hrast. Njegovo poročilo je pokazalo, in pozneje tudi razprava, da je pravilno začrtana pot nadaljnjega dela kluba gospodarstvenikov. Ta mora prerasti v organizatorja posvetovanj in proučevanj o gospodarskih problemih v komunah. Delo Kluba bo lahko uspešno, če se bo med njim in ostalimi društvenimi in političnimi organizacijami sodelovanje okrepilo. Prav tako si želi Klub tesnejše povezave tudi z občinskimi organi. Nova organizacija Kluba gospodarstvenikov je torej bolj elastična in tako postaja Klub res mesto, kjer bodo lahko obravnavali posamezne gospodarske probleme s strokovne in tudi z družbene strani. S takim delom se bo Klub prilagodil našemu splošnemu gospodarskemu razvoju.

Spoznavanje med članstvom lahko v dokajšnji meri pripomore k uspešnemu delu Kluba. Družbeno življenje članstva so doslej ovirali nekateri materialni pogoji, ki pa so se zadnje čase izboljšali. Člani Kluba bodo imeli ustrezne prostore, kjer si bodo lahko izmenjavali izkušnje in organizirali posvetovanja. Tako je Klub tudi v tem pogledu dosegel napredek, ki je nedvomno porok za še uspešnejše delo v prihodnje.

Delegati so na današnji letni skupščini v celoti potrdili prebrano poročilo in razrešili dosednji upravni odbor ter imenovali novi koordinacijski odbor Kluba gospodarstvenikov. — J. P.

Ob izkušnjah in ugibanjih po naših delovnih kolektivih

KAKO RAZDELITI

DOHODKI, SKLADI IN NAGRAJEVANJE DELAVCEV

Novi gospodarski sistem je omogočil uveljavljanje neposrednih oblik upravljanja. V delovnih kolektivih opazimo živahno delo in sodelovanje ob iskanju oblik formiranja novih odnosov znotraj kolektivov. Rezultati so večji tam, kjer so razprave usmerile prizadevanja, da se prvenstveno rešijo problemi formiranja dohodka in delitve na način, da se znotraj gospodarske organizacije formirajo gospodarski odnosi. To se pravi ne odnosi, ki temeljijo na delitvi dohodka po opravljenih urah in morda še kakih drugih negospodarskih merilih. V takih kolektivih opazimo viden gospodarski napredek, rezultate v porastu proizvodnosti dela.

Tam pa, kjer so upravljanje »decentralizirali«, to se pravi, da so del centralnih skladov, t. j. amortizacijo, investicijski sklad, v določnem obsegu »odstopili« ekonomskim enotam, osebne dohodka pa delijo na podlagi opravljenih ur, opazimo, da proizvajalci reagirajo mezdno na te na-

čine uveljavitve neposrednega upravljanja.

To se pravi, da se razprave omejujejo le na probleme razdeljevanja, pravičnosti razdeljevanja med posameznimi delovnimi mesti, ne obravnavajo pa se te stvari kompleksno. Take tendence opazimo tudi v osnutkih pravilnikov o delitvi čistega dohodka in delitvi osebnega dohodka. Tam, kjer so hoteli neposredno upravljanje uveljaviti z načinom »decentralizacije«, t. j. s prenašanjem centralnih skladov na ekonomske enote, tam vidimo, da rezultati gospodarskega niso zadovoljivi, proizvajalci pa ne sodelujejo v teh razpravah. Kjer pa jim je uspelo, da osnutki pravilnikov o delitvi čistega in osebnega dohodka prenašajo v samostojno delujočo mehanizem notranje delitve in odnosa, dosegajo rezultate, ki bodo temeljili na gospodarskih osnovah in vse proizvajalce usmerili na kompleksne probleme gospodarjenja.

To se pravi, ne samo na pro-

bleme uporabe živega dela, temveč tudi na področje gospodarnosti dela, znižanja stroškov itd. V delovnih kolektivih, kjer so z uveljavljanjem neposrednega upravljanja začeli na tak način, da upoštevajo momente formiranja dohodka in delitve dohodka znotraj delovnega kolektiva, so morali organizirati tudi solidno organizacijo zajemanja in razbijanja teh stroškov, t. j. delitev stroškov na mesta, kjer nastajajo in za koga se ustvarjajo. To je problem, ki smo se ga doslej vse premalo odločno lotili in reševali. Ta problem je tudi eden od glavnih vzrokov in zavor hitrejšega razvoja neposrednega upravljanja. Nesolidna organizacija zajemanja stroškov in neažurnost onemogočata vpogled v gospodarjenje na taki ravni, ki je za neposrednega proizvajalca zanimiva in vzpodbudna. Slaba organizacija notranjega poslovanja onemogoča graditev samostojno delujočih mehanizmov in gospodarskih odnosov (Nadaljevanje na 2. str.)

Ob sproščanju tržišča ob novih ekonomskih razmerah

Epidemija potrošniške mrzlice

V KRANJU PRODANO 70.000 kg SLADKORJA V ENEM DNEVU — TOBAK PO PROSTIH CENAH

Kranj, 17. novembra — Včeraj popoldne so posebne inšpekcije pregledale vse prodajalne tobaka in le-tam sporočile nove, višje cene tem izdelkom. Cigarete, ki so na primer prej stale 40 dinarjev, so sedaj 50, tiste, ki so bile 45 so sedaj 55, od 55 je šla nova cena na 70, od 85 na 80 dinarjev in podobno.

Državni sekretar za blagovni

promet pri ZIS dr. Marjan Breclj je ob tej priložnosti povedal, da gre tu zlasti za stimulacijo proizvodnje tobaka, ki so jim morali povišati odkupne cene za 25 odstotkov. Ker so bile doslej določene stalne in sorazmeroma nizke cene, so proizvajalci vse, bolj opuščali tobak. Od okroglo 56.000 ha pred štirimi leti so se površine posejane s tobakom skrcile

že na samih 27.000 ha letos, kar pomeni več kot za polovico. To je povzročilo tudi zmanjševanje te proizvodnje in sicer od okroglo 45.000 ton na zgolj 15.000 ton letos. Hkrati pa ljudje vedno več kadijo, tako da potrošnja v zadnjem času narašča za 16 odstotkov letno. Namesto da bi izvozili 18 tisoč ton tobaka, kar je bilo še pred štirimi leti in je močno okrepilo našo zunanjetrgovinsko bilanco, bomo morali letos tobak celo uvažati.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Kranj, 16. novembra. — Včeraj zvečer se je z avtomobilske ceste ceste Bratstva in enotnosti vrnila dvajseta Gorenjska MIB. Cankarjev Bataljon. Brigada je delala dva meseca na delovnih v Makedoniji

Manjši ali večji servisi

Odkar govorimo o stanovanjskih skupnostih, govorimo tudi o servisnih delavnicah. Toda oblike teh servisov so zelo različne. Ponekod te servisne službe zajemajo ožje območje, in so v skromnejšem obsegu začele s poslovanjem. Drugod pa je obratno: servise so postavili za širše območje, jih opremlili s sodobno mehanizacijo in ob znatnih investicijah zaorali ledino. Take razli-

ke imamo zlasti v pralnica. Na Jesenicah sta urejeni pralnica in čistilnica z veliko zmogljivostjo, saj strankam vrnejo čisto in zlikano perilo itd. v enem dnevu. V Kranju je drugače; postopoma ob potrebah posameznih mestnih območij je nastalo več pralnic, ki nimajo takih pogojev. Toda v skupnih družbenih interesih bi bilo smotno izmenjati dosedaj (Nadaljevanje na 2. strani)

Japonska delegacija v Kranju

Kranj, 17. nov. — Danes popoldne je obiskala Občinski odbor SZDL v Kranju tričlanska delegacija Socialistične stranke Japonske, ki se mudi v naši deželi kot gost SZDL Jugoslavije. Gosti so se zanimali o nekaterih zadevah šolstva, zdravstva, kulturne dejavnosti in o drugih problemih v okviru našega komunalnega sistema.

Imenovana delegacija, ki jo vodi g. Ino Masaki, je bila dopoldne že v tovarni Iskra, kjer si je ogledala način proizvodnje. Včeraj pa so bili na Stajerskem. Tam so obiskali nekatere zavarovalnice in kmetijska posestva. Iz vseh teh obiskov, kot so dejali, so odnesli lepe vtise. — Na sliki: razgovor japonskih socialistov s predstavniki delavskega samoupravljanja v tovarni Iskra.

Odslej bolj načrtno

OKRAJNA ZVEZA ZA TELESNO VZGOJO PRIPRAVLJA
OBSIREN ELABORAT

V sredo, 15. novembra, je imelo predsedstvo Okrajne zveze za telesno vzgojo Kranj redno sejo, na kateri so razpravljali in sklepali o izvedbi obširnega elaborata o problemih in delu telesne vzgoje in športa na Gorenjskem, o finančnih zadevah in o izvedbi letošnjih rednih občinskih zborov.

Okrajna zveza pripravila obširen elaborat o celotni problematiki in delu telesne vzgoje in športa ter športnih objektov na Gorenjskem. Po tem elaboratu bodo skupno z Okrajnim odborom SZDL poskušali najboljše rešitve in metode dela za napredek dejavnosti na tem področju, saj sicer ne moremo pričakovati napredka, če bi delali še naprej po ustaljeni večletni praksi, ki do-

Ko so reševali finančna vprašanja, je bilo govora tudi o 2,5 milijona dinarjev, ki jih je OLO Kranj dal Okrajni zvezi, da bo lahko izvedla predvidene naloge za leto 1961. Strokovni odbor in sama Okrajna zveza imate na sporedu še vrsto prireditev, ki bodo izvedene predvsem v zimski sezoni.

Na posvetu so sprejeli tudi sklep, da bo prihodnji teden razširjen sestanek z vsemi občinskimi zvezami za telesno vzgojo na Gorenjskem. Razen tega pa bo tudi sestanek vseh strokovnih odborov. Na tem sestanku se bodo pogovorili razen tekočih zadev še o predračunih za leto 1962 in o izvedbi letošnjih rednih letnih občinskih zborov osnovnih organizacij, ki bi morali biti že v januarju. — R. Č.

Nekaj aktualnih vprašanj s področja sindikalnega dela

2000 novih članov?

TUDI V RADOVLJICI KLUB GOSPODARSTVENIKOV — OSAMOSVOJITEV SINDIKALNIH PODRUŽNIC — DELITEV DOHODKA DOBIVA SVOJO OBLIKO

Radovljica, 16. novembra (M. S.) — Kot smo že pisali, so se člani predsedstva Občinskega sindikalnega sveta na eni izmed svojih sej zadržali, da se bodo udeleževali sestankov po sindikalnih podružnicah, da bi dobili pravilno sliko o problematiki podružnic in bi jim tako lahko tudi pomagali pri morebitnih težavah. Do sedaj je bilo na območju radovljiske komunke že 46 sindikalnih sestankov; do konca leta jih bo še 40. Na včerajšnji seji predsedstva so se pogovorili o poteku priprav na sestavo pravilnikov o delitvi dohodka, v teh dneh pa bodo v Radovljici, na Bledu in v Bohinju posveti s predsedniki sindikalnih podružnic. Na teh posvetih naj bi dobili jasno sliko, kako daleč so

gospodarske organizacije s temi pripravami. Gospodarska komisija in komisija za delavsko in družbeno upravljanje pri ObSS v zadnjem času nista veliko delali, zato so se na omenjeni seji dogovorili za skupen sestanek obeh komisij. Na sestanku bodo analizirali pravilnike o delitvi dohodka in proces decentralizacije v gospodarskih organizacijah. Kadrovska komisija pa bo skušala ugotoviti kakšne kadrovske spremembe se bodo morale izvršiti na prihodnjih občinskih zborih.

Člani predsedstva so med drugim govorili tudi o tem, da je na območju radovljiske občine še veliko manjših kolektivov, ki so združeni v skupnih sindikalnih podružnicah; tako imajo na pri-

mer tudi blejski kolektivi Kreda, Kovinsorevis, Elektro-radio servis, Elita in Čevljarstvo skupno sindikalno podružnico. Vendar prevladuje mnenje, da delo v takih podružnicah ne more biti tako uspešno in bo predsedstvo zato priporočilo, da tudi manjši kolektivi ustanovijo samostojne podružnice.

Se večji problem na tem območju pa je to, da okoli 2000 zaposlenih ni vključeno v sindikalne podružnice. Zato bodo proučili možnosti, da bi tudi te vključili med članstvo sindikata. Tu gre predvsem za zaposlene pri zasebnih delodajalcih, za člane nekaterih manjših gospodarskih organizacij in za sezonsko delovno silo.

OBRAZI IN POJAVI

POJASNILO O JERMANU

V tej rubriki smo 13. novembra pod naslovom »Čvek« ob javni omeni pisali o nekem Jermanu. Tokrat znova pojasnjujemo (kar je tudi tam napisano), da je to zgolj izmišljeno ime zaradi posplošenja podobnih pojavov in posamezniki s pravim imenom Jerman ne smejo biti zato prizadeči.

Kar vem: spet bodo zabrnili telefon. Spet se bodo oglašali in užaljeno ugotavljali, da smo namerno popačili dejstva, da smo poslušali le eno plat zvona, da smo...

Zakaj? Zato, ker res ne moremo mimo pojavi, ki je postal v nekaterih podjetjih že kar stalna »oblika dela«, čeprav silno slabo vpliva tako na medsebojne odnose v kolektivu kot tudi na nadalj-

nje uveljavljanje in poglobljanje delavskega upravljanja. Ne bi razpravljali o tem, kje in kdaj so ti ukrepi potrebni in kje in kdaj ne, ker se nam preprosto zdi, da ta praksa nikjer ni kdo ve kaj prida in bi bilo sploh treba z njo prenehati.

Primeri se, da v tem ali onem podjetju pokličejo tega ali onega izmed zaposlenih — najpogosteje gre v teh primerih za ljudi na odgovornejših položajih — in mu povedo približno tole: »Tovariš, spričo vaših postopkov ste zapra-

take ljudi bi bili primernejši drugi ukrepi, ki jih zakon o delovnih razmerjih predvideva. Za tiste, ki ne ločijo povsem dobro splošne lastnine od svoje, so v podjetjih disciplinska sodišča in ta so pristojna, da sklepajo o teh primerih in krivce, če so to zaslužili, tudi izločijo iz kolektiva. Tudi za take, ki jim je lastna udobnost več kot delovna disciplina, so podobna zdravila. Tiste, ki niso sposobni opravljati svojega posla, lahko začasno prestavimo na nižje delovno mesto.

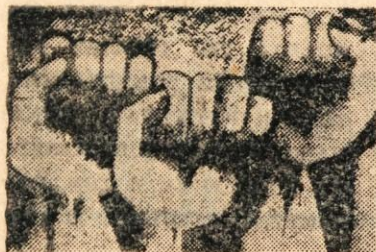
V imenu kolektiva

vili zaupanje kolektiva, zato vam v njegovem imenu odpovedujemo delovno razmerje. Sicer imate pravico do zakonitega odpovednega roka, toda zaradi interesov kolektiva od danes dalje ne smete priti več v podjetje. Zasluzek vam bomo do izteka odpovednega roka pošiljali po pošti.

Težko si je zamisliti, kaj so storili ti tovariši, da so zaslužili mesec, dva, tri, pet in včasih celo več izrednega plačanega dopusta. Človek zapravi zaupanje kolektiva, v katerem dela, če se na njegov račun okorišča, če ni sposoben, delaven in podobno. Toda za

Toda očitno pri teh izrednih plačanih dopustih — vsaj v večini — ne gre za ljudi, ki bi jih lahko obravnavali v katerikoli od zgoraj naštetih kategorij. V teh primerih gre v večini za ljudi, ki so se nekomu zamerili, ki jih nekdo ne more trpeti. Gre torej za sodobno embalarane prestižne interese. Zato so ti pojavi toliko bolj družbeno nevarni.

S pravega stališča je sicer »pravica zadoščeno«. Toda s stališča kolektiva pa so ti izredni dopusti tako materialno kot predvsem družbeno-politično predragi, da bi kazalo o njih molčati. — ABC

20 LET LJUDSKE REVOLUCIJE

SPANSKA KRI

Na jesen 1936. leta so se v svetu vse bolj razširale vesti o španski državljanski vojni. Po junaški obrambi Madrida pred fašističnimi silami 7. novembra 1936. leta pa so v revolucionarnem vodstvu Španije začeli pripravljati teren za organizacijo posebnih mednarodnih protifašističnih vojaških enot. Te potrebe so se pokazale sprčo velikega števila prostovoljcev, v večini komunistov, ki so prihajali iz vseh evropskih dežel in tudi iz Kanade ter iz drugih krajev.

Prostovoljci iz drugih dežel so bili tako zbrani v glavnem v dveh internacionalnih divizionih. V 35. divizion so bile tri brigade, in sicer brigada Nemcev, Francozov in brigada Amerikancev. V 45. internacionalni divizion pa so bili v večini prostovoljci iz vzhodnih dežel in Italijani. V brigadi »Georgija Dimitrova«, ki je bila v sklopu 45. divizione, so bili večinoma udeleženci iz slovenskih in zlasti balkanskih dežel. Zlasti je bilo mnogo Jugoslovancev, a med njimi veliko Slovencev. Kot ocenjuje Ivan Kreft, je bilo tam kakih 400 Slovencev. Bili so zbrani v četi »Ivana Cankarja«. »Matije Gubca« in v drugih enotah. Slovenci so bili tudi v aviaciji, v raznih starih, v tankovskih enotah in drugod.

Borci so odhajali v Španijo na različne načine: legalno s ponarejenimi dokumenti, ilegalno preko meje in podobno. Jugoslovanske oblasti so takrat še posebno pazile, da bi preprečili vsakomur udeležbo v tem mednarodnem spopadu med silami revolucije in nastajajočim fašizmom. Sprčo tega, da smo tik ob Avstriji, so naši borci iz Slovenije v večini koristili znane ilegalne prehode preko gora in v manjših skupinah odhajali v Avstrijo in od tam naprej proti Španiji. Težje pa je bilo onim iz južnih krajev. Zato so s pomočjo mednarodnih naprednih organizacij pripravili celo prihod večje prekoceanske ladje, ki naj bi nekega dne v juniju 1937. leta neopazno pristala ob obali blizu Dubrovnika in odpeljala večje število prostovoljcev iz Bosne, Dalmacije, Hrvatske in drugih krajev Jugoslavije. Toda načrt, če-

Za novo sodniško poslopje
JESENICE (M. Z.) — Letos so Jesenice dobile okrajno sodišče, ki sedaj posluje v dokaj neprimernih prostorih. Zato so te dni že začeli s pripravljalnimi deli za gradnjo novega sodniškega poslopja, ki naj bi bilo gotovo do 1963. leta. Novo sodniško poslopje bo stalo na prostoru, kjer sedaj rušijo bivšo Feldarjevo hišo. Računajo, da bo po potrjenem investicijskem programu stavba veljala okoli 90 milijonov dinarjev.

prav je bil dobro pripravljen, je propadel. Zato so tisto poletje organizirali nove prehode preko Slovenije. Po navodilih zagrebškega vodstva KPJ je te prehode organiziral Pavle Zavarar. Sprva so hodili preko Žirovnice in Hrušice čez Karavanke, potem pa preko Pece in drugih krajev na Stajerskem.

Po neuspeli revoluciji 1939. leta so se iz Španije najprej umaknile internacionalne enote. Toda ob prehodu čez Pireneje so jih prijela francoske oblasti in jih v glavnem odvedle v pripravljena taborišča. Večina naših borcev je tam ostala več časa, nekateri celo do začetka NOB in so se iz taborišč vračali v domovino po štirih ali petih letih. Ti borci pa so bili tudi kot prvi organizatorji upora in vseljudske vstaje, zakaj izkušnje iz španske državljanske vojne so bile zelo bogate in za nas zelo koristne. Bili so smeli, iznajdljivi in odločni organizatorji, politični delavci in borci, a hkrati tudi dobri tovariši. Zato so tudi mnogim v partizanih redki, da imajo »špansko kri«.

Ljudje in dogodki

Staro francosko izposojenko, da je »Francija Alžirija«, so s precejšnjimi znaki žalovanja postavili na mrljiški oter. Tja jo je postavil »največji« Francoz sedanega časa Charles de Gaulle. Njegova politična turneja, ki ni bila v zvezi z nobenimi volitvami, na kateri je spetomalel na delavske demonstracije, kaže, da je ta francoski politični Mojzes naposled odkril valovno dolžino, s katero namerava rešiti v prihodnjih šestih mesecih alžirsko vprašanje. Skesanemu priznanju, da prvi dve možnosti za ureditev alžirskega vprašanja, ki jih je pred tremi leti prinesel v Elizejsko palačo po triletnem trmoglavlju vztrajanju praktično ne pride več v poštev kot osnova za razgovore o alžirskem sporazumu. Jedro rešitve alžirskega vprašanja resnično neodvisnost Alžirije — ostane tako edina osnova, za katero se je v zadnjih govorih opredelil tudi stari general. Finančni izvedenci pariške vlade imajo namreč precej čiste račune o tem, koliko stane uničevalna vojna na alžirskem ozemlju. Francija s to vojno prav gotovo ne bo prišla na zeleno vejo, brez nje pa ima izgled neprimerno boljše.

Francoski predsednik je povedal, da bo z rešitvijo alžirskega problema prenehala doba degaulizma. Za francosko-alžirske odnose ta podatek nima duševnega pomena. Zanimivejše je, da je francoski poslušalec v južnih krajih dobil vtis, da je končno pariška vlada priznala samoopredelitev Alžircev kot temeljno izhodišče. General je moral priznati, da ima alžirsko

silje nad alžirskim prebivalstvom je dobilo neslutene razmere. V alžirskih mestih, v skrajnem podzemlju, rovarijo tajne vojaške zveze, za katere pravi de Gaulle, da jim v političnem horoskopu sodobne Francije bijejo zadnje ure.

Alžirska vojna je šla že skozi različne viharne čase. Od bombardiranja vaških naselij do gladovne stavke alžirskih zapor-

prepeljali v pripravljeno bolnišnico. Gladovna stavka v številnih zaporih, kjer čakajo na svojo usodo alžirski zaporniki, pa teče z neomajano vneto naprej. Med zaporniki so že taki, ki zaradi fizične izčrpanosti ne morejo več stati na nogah. Zopet je dobila novo potrditev misel, da alžirskih težej in mogoče zatreti z nožem in prazno skledo.

Alžirska gladovna stavka

osvobodilno gibanje večino alžirskega prebivalstva na svoji strani. »Vem, da bodo Alžirci glasovali za neodvisnost,« je večkrat ponovil general. S priznanjem temeljnega načela samopredelave pa še vedno ni znano, kaj imajo v Parizu »za bregom«, ko govorijo o zaščiti evropskega prebivalstva in izkoriščanju nafte v Sahari.

Dejstva govorijo, da generalov načrt še ni prišel do prvih borb. Na pozorišču vojnih poročil ni prišlo do nobenih sprememb. Iz Seine so potegnili izmasakrirane Alžirce, ki so jih ultraške križarske tolpe mrtve pometale v to francosko reko, ki ima razen drugih zgodovinskih krivic še madež sodobnega zatiranja človeških pravic. Na-

nikov je naslalo veliko število legendarnih junakov. To je epopeja žrtve. Že več kot pol meseca traja gladovna stavka, najprejšeje dokumentarni izvelec alžirske vojne. Pet tisoč alžirskih zapornikov po francoskih zaporih odbija vsako drobtinico hrane, da bi na ta način protestirali proti krivicam in ravnanju francoskih oblasti. Ni verjetno bolj žalostnega spoznanja, kot je odkritje, da Francija, ki je na barikadah odpravila tlačanstvo, suženjstvo in vsem še kakšne druge krivice, postopa z alžirskimi zaporniki kot s smetmi in odpadki. Trije ujetji alžirski ministri so se komaj držali na nogah, ko so jih na pol s silo spravili v rešilne avtomobile in jih zastražene

Alžirski voditelji, ki so jih prepeljali v bolnišnico odbijajo še naprej vsak grizljaj hrane. Lačni do nezvesti vtrajajo pri svojem protestu, da ravnajo z njimi kot z ljudmi. To je vse, kar od francoskih oblasti zahtevajo. Bolnišnica, v kateri ležijo, razpolaga z aparati za umetno hranjenje. Novinarjem izjavljajo, da naprav za umetno hranjenje ne bodo prej uporabili, dokler Ben Bela in tovariši ne pridejo v smrtno nevarnost. Francoski cinizem je naletel na obsodbo vsega sveta. Toda pristiki od zunaj verjetno ne bo prisilil francoske vlade, da bi spremenila svoj odnos do alžirskih zapornikov in jim priznala položaj političnih ujetnikov. — Zdravko Tomažev

Dobili so svoj klub

Kranj (S. S.) — Invalidi in borci iz Kranja so se že več let ukvarjali z mislijo, kako bi si uredili klub, ki bi služil članom za družabno življenje pa tudi za razne seminarje, razgovore, predavanja in podobno. Takšen prostor so si zdaj uredili na Levstikovih ulici 8. Klub bodo izročili

namenu v nedeljo, 19. novembra, ob 10. uri.

Klub tvorijo trije okusni in domiselno opremljeni prostori s televizijo, radijskim sprejemnikom in knjižnico. Prav gotovo obiskovalcev ne bo manjkalo. Ti bodo imeli na voljo tudi razne alkoholne in brezalkoholne pijače in drugo. Klub bo odprt vsak dan od

16. do 22.30. ure, ob nedeljah pa ves dan. Čeprav je klub nekoliko oddaljen od središča mesta, pa ni bojzani, da ne bi imel obiskovalcev. Četrtna vseh članov prebiva namreč prav na Zlatem polju, razen tega pa v tem okoliščini niti enega primernega lokala, kjer bi se lahko ljudje sestajali v popoldanskih in večernih urah.

Ureditev klubskih prostorov in balnišča je veljala 1,5 milijona dinarjev, kar sta finansirali okrajna in občinska invalidska organizacija. Spomladi bodo uredili še vrt okoli hiše; razen tega pa se invalidi in borci nadejajo, da bodo poslopije, kjer trenutno še domujejo nekatere stranke, kmalu lahko preimenovali v »Dom invalidov«.

NESREČE

TOVORNAK V AVTOBUS

Na cesti I. reda na Javorniku pri železniški čuvajnici 45 sta se 14. novembra dopoldne srečala avtobus podjetja Avtoservis z Jesenic, ki ga je upravljal Leopold Zupančič in tovornjak z voznikom Andrejem Repetom. Pri srečanju sta obe vozili zavirali, vendar pa je pri tem tovornjak zaradi spolzkega cestišča znatno zaneslo, tako da je trčil v avtobus. Materialna škoda na avtobusu znaša 50.000 dinarjev, na tovornjaku pa 20.000. Telesnih poškodb ni bilo.

V TELEFONSKI DROG

V torek, 14. novembra, se je Franc Stroj iz Kranja peljal z avtom skozi vas Milje. V bližini

gostilne Bohinc pa ga je iz neznanega vzroka zaneslo s cestišča, kjer se je zaletel v telefonski drog in ga prelomil. Materialna škoda na vozilu znaša 25.000 din, sam voznik pa je utrpel lažje telesne poškodbe. Zdravniško pomoč so mu nudili v Zdravstvenem domu v Kranju.

Po dolgi mučni bolezni nas je za vedno zapustila naša dobra mama, stara mama in prababica

MARIJA MALOVRŠNIK
roj. Sibar

Pogreb drage pokojnice je 19. novembra ob 16. uri izpred križišča.

Zaljubljeni: hčerki Mara Dođić, Dana Motil, zet Zdenko, vnuki Milena, Zdenka, Bojan, Barbka, bratje in sestre.

Naročila za vrečo sladkorja na dom so kar deževala

S sodišča

STRELJAL JE NA SRNO

Divjad je splošno ljudsko premoženje, s katerim upravljajo ljudski odbori. Zaradi smotnega gospodarjenja z divjadjo določijo ljudski odbori lovišča kot lovske gospodarske enote in jih izročijo gospodarjenju lovskim družinam. Lov ima kot panoga našega gospodarstva tudi kazensko pravno zaščito. Po kazenskem zakonu se kaznuje tisti, ki lovi divjačino med varstveno dobo, ki neupravičeno lovi na tujem lovišču in ubije ali rani divjo žival oz. jo ujame živo. Prav tako se kaznuje tudi tisti, ki lovi redke ali zredčene vrste divjačine, če je lov nanje prepovedan, nadalje kdor lovi brez posebnega dovoljenja divjačino določene vrste, ali kdor lovi na način ali s sredstvi, s katerimi se divjačina množično pokončuje.

Se vedno imamo primere divjih lovcov, ki na ta ali oni način nezakonito love. Ti se morajo seveda za ta protipravna de-

(Nadaljevanje s 1. strani)
Toda nove, višje cene cigaretam in tobaknim izdelkom nikakor ne bodo več določene oziroma predpisane od države. Tobak ne bo več državni monopol v dosedanjem smislu, zakaj postopoma se bodo cene oblikovale na svobodni osnovi ponudbe in povpraševanja.

Neposredno pred tem ukrepom pa so se med ljudmi razširile govorice o podražitvah na sploh. To, ko je nastala prava epidemija potrošniške mrzlice že večerj zjutraj. To je bilo čutili zlasti pri prodaji sladkorja. Samo v Kranju in ožjem mestnem okolišču so večerj prodali polnih 70 ton sladkorja! To je približno desetkrat več, kot je normalna vsakodnevna potrošnja. Ljudje so kupovali kar cele vreče po 50 kg. Tako so nekatere prodajalne ostale v popoldanski hurah brez trohice sladkorja, hkrati ko so imele ob zidu postavljeno celo vrsto polnih vreč — seveda z imeni lastnikov. Ta pahoza se še ni povsem polegla. Podobno je bilo v Ljubljani, kjer so prodali večerj okrog 25 vagonov sladkorja in so zvečer nekatere prodajalne že ostale brez.

Kot so povedali v trgovskem podjetju »Živila« v Kranju, dobivajo že nove pošiljke sladkorja, tako da trenutno ni zagate. Vendar bodo redne zaloge v skladiščih usahnile, če bi se to stanje ne poleglo, kajti dobave so bile določene vnaprej po normalnih pogojih ob normalni zmogljivosti prevoznega parka.

K. M.

ni spodbudna in učinkovita v takmer, kot jo želimo. V nekaterih kolektivih so si zagotovili tako udeležbo pri čistih dohodkih, ki je pogojena z doseganjem naprednih določil stroškov in pogojev, to se pravi, da so bili zgrajeni na podlagi rezultatov iz preteklih obdobj. Določanje normativov za posamezne skupine in EE, ki vsebujejo tudi elemente stroškov, bodo v takih kolektivih zagotovili, da so ti kriteriji ena od osnov bodočih odnosov znotraj delovne kolektiva.

Ko smo po delovnih kolektivih spremljali razprave okrog uveljavljanja oblik neposrednega upravljanja, smo opazili, da imajo vodilni ljudje v gospodarskih organizacijah dokajšen vpliv na jaskanje novih oblik, odnosov. Kjer so se omejili na tako decentralizacijo, tam v večini primerov vodilni ljudje na žalost ne poznajo novega gospodarskega sistema. V takih podjetjih je običajno tudi poslovanje slabo, ob negativnih rezultatih iščejo krivice, namesto, da bi analizirali vzroke, obenem pa se ugotavlja, da se kolektiv ob takem načinu reševanja problematike demobilizira in ne sodeluje. Na vsak način so vodstva v takih primerih prisiljena, da zavajajo kolektiv s prikazovanjem situacije v drugačni luči. Nekatere težave pri uvajanju oblik neposrednega upravljanja nastajajo tudi kot posledica uvajanja nekaterih strokovnih služb, t. j. organizacija obratnih knjigovodstev, jačanje teh služb, ki so zelo velikega pomena in v pomoč pri odkrivanju notranjih rezerv itd. Zanimivo je to, da zbori proizvajalcev ne posegajo živahno v to problematiko, ki se poraja na področju uveljavljanja oblik neposrednega upravljanja. Ker pri občinskih ljudskih odborih službe, ki naj bi analizirale to stanje (referenti za delo in ostale službe, ki naj sestavljajo material za delo zborov proizvajalcev niso v stanju, da bi analizirale stanje in vzroke posameznih pojavov. Do sedaj je na področju okrajne le zbor proizvajalcev obravnaval probleme, ki se pojavljajo ob sprejemanju pravilnikov o delitvi osebnega dohodka in čistega dohodka, drugi pa se na to še le pripravljajo. Kljub temu, da delo na formiranju novih odnosov znotraj gospodarskih organizacij napreduje, lahko pričakujemo, da se bo v naslednjem obdobju ta živahnost še povečala, posebno če, če bodo politične organizacije v delovnih kolektivih znale prikazati nujnost in načine reševanja teh problemov.

Miro Rozman

MANJSI ALI VEČJI SERVISI

(Nadaljevanje s 1. strani)
nje izkušnje in usmerjati ta razvoj tam, kjer so najbolj ugodni pogoji, in tako kot najbolj ustreza zahtevam prebivalstva. To ne velja samo za pralnice, marveč tudi za servise drugih vrst.

O tem in podobnem so se pred dnevi že pogovarjali v Kranju v okviru priprav za posebni plenium Okrajnega odbora SZDL, ki naj bi v prvi polovici januarja razpravljali o teh problemih. So predlogi, da bi občinski odbori iz svojih skladov za komunale potrebe dajali stanovanjskim skupnostim čimveč. Menijo, da bi stanovanjske skupnosti lažje vidljive prebivalstvo, da bi s skupnimi naporii urejali komunale probleme in tako dali vložnemu denarju večjo vrednost v opravljenih delih.

Alkoholizem - sovražnik družinske sreče

Rojstvo prvega otroka je za vsak zakoniti par najvažnejši dogodek v zakonu, zakaj s tem postanejo zakonci starši in zakonska skupnost postane družina. Doslej samo medsebojnim odnosom in problemom zakoncev se pridružijo problemi odnosov do otroka in s tem največja in najtežja odgovornost, a tudi nova, čisto posebna. Vsek nadaljnji otrok pomeni povečanje družine, povečanje obveznosti in povečanje odgovornosti, pa tudi povečanje sreče.

Do otrok mnogokrat ne grešimo samo v družinah, temveč tudi drugače, ker jih enostavno štejemo za nekatere miniature odraslih. Tako pojmovanje je vendar povsem napačno. Samo pomislimo! Človek mora preiti — preden doraste v polnovrednega člana družine — skrivnostno dvojno pot — pot rasti in pot vzgoje, da s tem v sorazmerno kratkem času dohiti ljudi okrog sebe. Začetek prve poti je oplojeno človeško jajčece, nekakšna kroglica s premerom 0,12 mm in s težo 0,0015 mg, pomemben mejnik na njej je rojstvo, konec pa je (pri srednjeevropskih moških) povprečno 170 centimetrov in 75 kg težko telo, zelo razčlenjene oblike in z množico različnih tkiv in organov. Druga pot pa pomeni, da mora dohiti človekovo kulturno — socialno okolje; na začetku usmerjajo in vodijo novorojenčka le nagoni, ob koncu pa naj prevzame vodstvo nad življenjem doraslega človeka njegov značaj. Obe poti — rasti in vzgoje — predstavljata proces, ki je nekakšna skrajšana ponovitev našega več milijonov let dolgega biološkega in več stotisočletij dolgega sociološkega učlovečenja. Najvažnejši del tega procesa, ki je od rojstva dalje spojen z enoto, pade v prva leta človeškega življenja, torej v nje-

govo zgodnjo otroško dobo. V normalnih prilikah se pri nas ta proces odigrava prvenstveno v okviru družine.

Temeljna vsebina odnosa staršev do otrok je zato skrb za njihovo rast in vzgojo. To je izraženo v 15. čl. temeljnega zakona o razmerju med starši in otroki z določilom, da so »starši dolžni otroke preživljati in skrbeti za njihovo življenje« in da »svoje otroke morajo vzgojiti v duhu vdanosti do domovine in jih usposobiti za koristne člane družbe«.

Odgovornost staršev za otroke je torej dvojna, namreč za njihovo telesno in za njihovo duševno zdravo rast, ki pa sta obe najtesneje povezani in medsebojno pogojeni. Alkoholizem se s to odgovornostjo staršev nikakor ne da vskladiti, saj pomeni zastrupljanje telesnega in duševnega zdravlja otrok; sreča staršev in sreča otrok se tako sprevrže v zlo.

Alkoholizem staršev se pogosto mašuje na otrocih tako, da alkohol že pred rojstvom prizadene razvoj njihovega centralnega živčnega sistema in so taki otroci slaboumi in ostanejo na najrazličnejših stopnjah idiotizma, imbecilnosti ali debilnosti. Pijanski starši mnogokrat navajajo tudi otroke že v rani mladosti na uživanje alkoholnih pijač in jih s tem ovrtajo v normalni rasti. — Se pogostejši pa so primeri, da starši-alkoholiki, največkrat seveda očete pijanci, zmaličijo duševni razvoj svojih otrok z moralnim zastrupljanjem družinskega vzdušja. Psihologi in pedagogi soglasno poudarjajo, da je za človekov duševni razvoj najbolj pomembnih prvih šest let njegovega življenja, torej doba pred začetkom osnovnega šolanja. Zlasti raziskovanja na področju t. im. mentalne higijene so odkrila, da se

v človekovi najnežnejši mladosti postavi temelj bodoče osebnosti. Otrok v tej dobi potrebuje za zdrav duševni razvoj predvsem ljubezen staršev, zlasti matere, nadalje mora imeti občutek varnosti in strah povzroči dostikrat nepopravljivo škodo, v otroku se mora razviti samozaupanje, imeti mora možnost, da se uveljavlja itd. Otrokova duševnost je v tej dobi silno občutljiva in dovzetna, kar lahko vidimo že po tem, da se otroci nauče kateregakoli jezika itd. Otrok čuti ozadje ravnanja ljudi okrog sebe neposredno in mnogo bolj točno kot odrasel človek. Zato pa vpliva na otroke razgrajanje pijanih očetov ali mater, vpliva njihovo vpitje in zmerjanje, grožnje in pretepi navadno naravnost katastrofalno. Posebno tragična je pri tem okoliščina, da pride do najrazličnejših izgedov in hrupnih izpadov pijancev najraje pomoči, saj se šele tedaj vračajo domov, ko otroci že spe in jih potem vse prestrašene nena doma zbudi. Neredko se sliši v razveznih pravdah, da morajo žene in otroci pijancev ponesti pogosto bežati pred njimi pomanjkljivo občečeni iz hiš, da se zavarujejo pred grožnjami. Taki otroci, ko malo dorastejo, navadno tudi mnogo duševno trpe, ker se sramujejo pijanih očetov ali mater. Iz takih družin mnogokrat pridejo živčni, duševno neuravnovočeni in celo tudi socialno izkrivljeni mladi ljudje, ki se večkrat kmalu uvrstijo med kriminalce. Vzgoja otrok je družbena dejavnost in jo starši kot vzgojitelji opravljajo v imenu družbe, saj je od otrok odvisna bodočnost vsake družbe in torej tudi graditev socializma pri nas. Telesno pohabljanje in duševno zmaličenje otrok zato ni le zločin nad temi otroki, temveč tudi nad družbo. — dr. Marjan Ogrizek

Radovljčanom pa, ki se vozi
z vlakom, sploh priporočamo, na-
mi omislijo dovolj visoke škornje.

Pretežno z gozdarstvom

Letos so tudi v Selški dolini združili manjše kmetijske zadruge v eno samo zadrugo s sedežem na Češnjici. Tako se je območje Gozdarsko-kmetijske zadruge za Selško dolino zelo povečalo in ob-

zornjem koncu Selške doline je namreč približno 2500 ha površin, ki bi jih bilo treba gozdariti. V ta namen je zadruga že imela projekt za sanacijo tega področja. Zadruga je skušala dobiti sred-

stvom, ki bi jim pomagali pri gozdarstvu. Zadruga bo v kratkem imela tudi dve lastni drevesnici. Eno že imajo, eno pa bodo še dobili. V drevesnici bodo zato lahko gojili več sadik, kakor pa jih bo zadruga posadila. Zato bodo odvečne sadike odstopili kmetom.

Breme za zadrugo in tudi območje za gradnjo gozdnih poti in cest. Letos so porabili za gozdne komunikacije nad 40 milijonov dinarjev. Od tega je bilo skoraj 15 milijonov dinarjev družbenih sredstev, ostalo pa so prispevali prebivalci v lesu in drugih darjativah. Z gradnjo cest in poti bo-

do prihodnje leto nadaljevali. Po sedanjih predvidevanjih bi bile te gozdne komunikacije dograjene v približno treh letih. S temi gradnjami, ki jih je bilo letos kar sedemnajst, po eni strani omogočijo lažje izkoriščanje gozdov, po drugi strani pa dobijo prebivalci posameznih gorskih vasi dobre ceste in poti v dolino in do drugih središč.

Dejavnost Gozdarsko-kmetijske zadruge na Češnjici bo torej v prihodnje usmerjena predvsem v gozdarstvo. S svojim strokovnim kadrom bo skrbela za smotno izkoriščanje, nego in varstvo gozdov. — P. J.

Loški DELAVEC

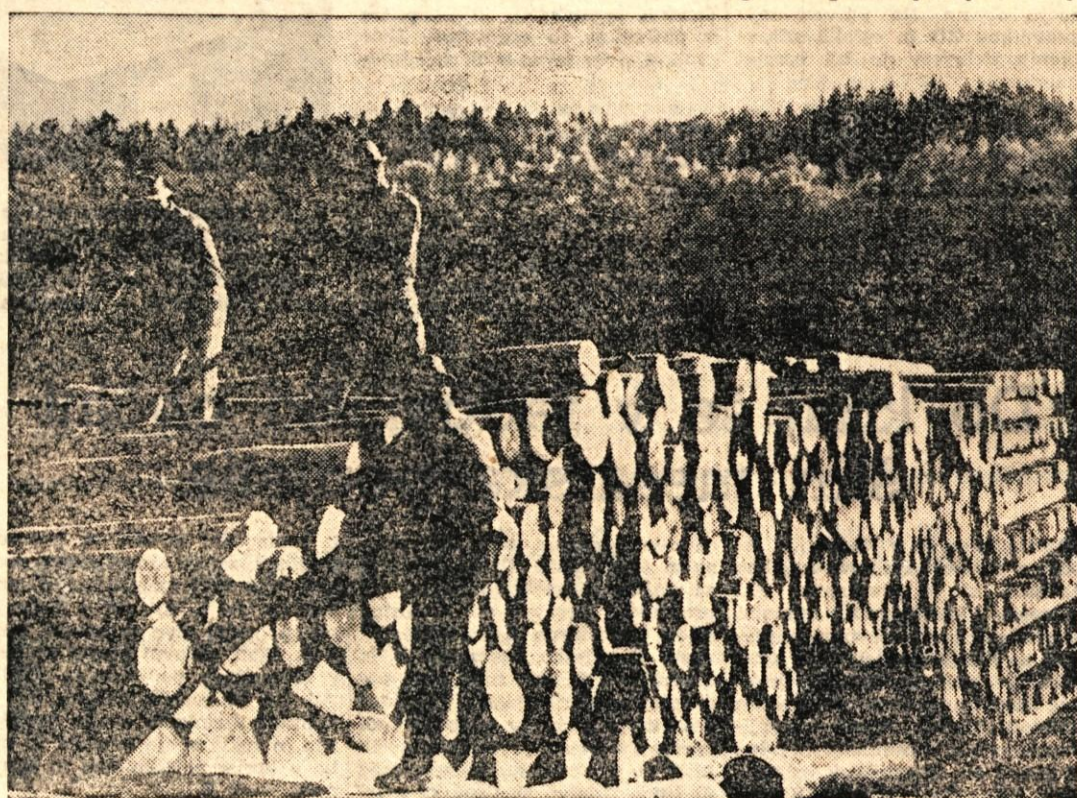
Soča prinaša 15 tisoč hektarjev, od tega devet tisoč ha gozda in šest tisoč ha ostalih površin.

Omenjena zadruga se in se bo tudi v prihodnje ukvarjala pretežno z gozdarstvom. Selška dolina namreč nima kdo ve kako ugodnih pogojev za razvoj kmetijstva. Le v Selcih in Dolenji vasi namerava zadruga formirati živinorejska obrata. V ta namen imajo že pripravljene projekte. Z arondacijo zemljišč bodo končali še letos. Tako bodo pridobili 25 do 30 ha zemlje.

Pereč problem za zadrugo samo kakor tudi za gozdarstvo v tej dolini so nepogozdene površine. V

stava za pogozditev te površine na investicijskem natečaju, vendar ni uspela. Če bi predvidena sredstva GKZ na Češnjici dobila, bi teren sanirali približno v štirih letih. Stroški za omenjena dela bi znašali nad 240 milijonov dinarjev.

Kljub temu, da zadruga na investicijskem natečaju ni uspela, je s pogozdovanjem na omenjenem področju že pričela. Pogozdili so že sto hektarjev površin. Teren je namreč zelo ugoden in sedanjí nasadi dobro kažejo. Vendar pa je treba še obstoječe nasade še stalno negovati. Odstranjevati morajo grmičevje in žetjo oziroma kositi travo. Ta dela so potrebna vse dole, da sadike s

Les je naše veliko bogastvo

Aktivnost KO SZDL

Škofja Loka (P.) — Občinski odbor SZDL v Škofji Loki je pred meseci razpisal nagradno tekmovalje med krajevnimi organizacijami SZDL. KO SZDL telmujejo na več področjih. Mesečno dostavljajo občinskemu odboru poročila o novih članih, poročila o

pobiranju članarine in udeležbi članov Socialistične zveze na proslavah, poročila o udeležbi pri prostovoljnem delu in drugo. Poročila za nagradno tekmovalje zajema vse tiste značilnosti, s katerimi ocenimo aktivnost krajevne organizacije SZDL.

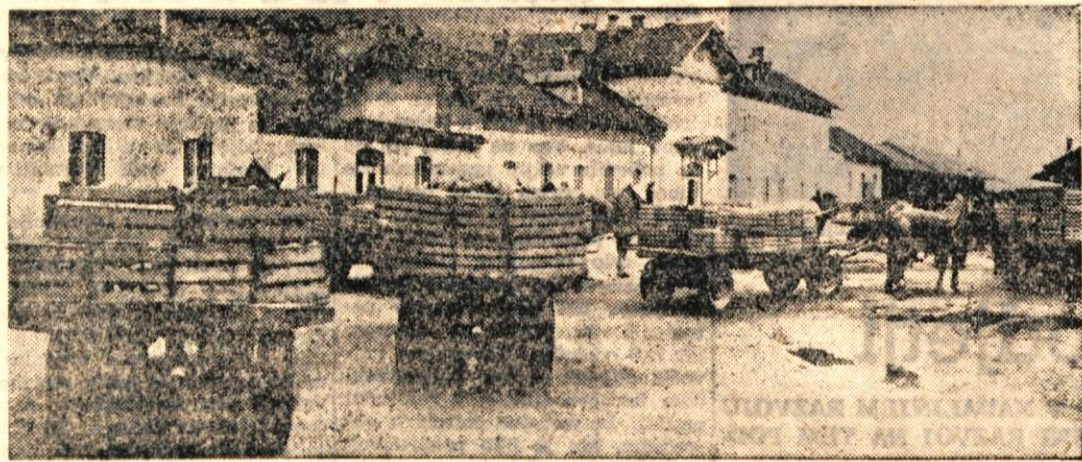
Občinski odbor SZDL bo januarja ocenil delo krajevnih organizacij SZDL in najboljšim podelil nagrade. Vrednost nagrad znaša milijon dinarjev. Po dosežanih podatkih so razen treh ali štirih vse organizacije SZDL aktivne. Nagrade bodo podelili januarja.

NOVO VODSTVO

Škofja Loka (V.R.) — V tem tednu je organizacija Rdečega križa na osnovni šoli v Škofji Loki izvolila novo vodstvo podmladka te organizacije. Ob tem dogodku naj povemo, da je dejavnost podmladka RK na šoli zelo delavna in ima dobro organizirano sanitetno in higiensko službo. Da je ta organizacija na šoli delavna je treba pripisati tov. Julijani Vilfanovi, ki je znala zainteresirati mladino za delo v tej plemeniti dejavnosti.

ŠPORTNO DRUŠTVO NA OSNOVNI ŠOLI V ŠKOFJI LOKI

Pred kratkim so ustanovili na škofojloški osnovni šoli šolsko športno društvo. Društvo bo imelo več panog športne dejavnosti. Trenutno se je prijavilo največ otrok za košarko in orodno telovadbo. Spomladi bodo uvedli še druge sekcije: lahkootletsko, rokometno in nogometno. V zimskem času bo društvo organiziralo smučarske tečaje v semestrskih počitnicah. Novoustanovljeno društvo je našlo na šoli veliko razumevanja in zanimanja med šolsko mladino. Vse sekcije delajo v večernih urah, ko dijaki niso v šoli. Vodje posameznih športnih panog so profesorji telesne vzgoje zaposleni na tej šoli. Z ustanovitvijo športnega društva bo odselej omogočeno športno življenje tudi tistim dijakom, ki se niso mogli izživljati v domačem Partizanu. Otroci je bilo namreč preveč in društvo jih ni moglo sprejeti. V. R.

Konec, en tudi jo zamo ne bo šlo brez krompirja, ki predstavlja na naših jedilnih listih temeljno postavko. Te dni je bila na kranjski železniški postaji prava krompirjeva poplava. — Trgovsko podjetje Agraria in nekatere kmetijske zadruge so natovarjale krompir na vagone, ki so nato s krompirjevim bremenom oddrli proti Ljubljani in naprej v druge republike

Pozabljene garaže

Jesenice (M. Z.) — Vedno je slišati precej pripomb, da na Jesenicah primanjkuje garaž za osebnih vozila. To še posebej velja za novo stanovanjsko naselje na Plavžu. Pokazalo se je, da so do sedaj na gradnjo garaž premalo mislili tako investitorji kot tudi urbanisti, ki gradijo stanovanjske in ostale komunalne objekte. Dejstvo pa je, da je na Jesenicah osebnih vozil iz dneva v dan več. Lastniki avtomobilov in motorjev si pomagajo na svoj enostaven način. Posamezniki so si naredili kar provizorične garaže. S takšnimi garažami pa Jeseničani niso zadovoljni. Zato bo treba začeti razmišljati, da bi na Jesenicah začeli z gradnjo javnih garaž.

Menimo, da ni treba posebej poudarjati, kako potrebna je gradnja garaž. Na ta način bi lahko varčevali s prostorom, ki ga na Jesenicah že tako primanjkuje. Gradnja ene velike garaže pa bi bila precej cenejša in bi terjala manj komunalnih naprav. Javne garaže naj bi bile lokacijsko tako grajene, da bi zadostovale potrebam posameznih naselij.

POD MEŽAKLJO NI LEDU

Jesenice (M. Z.) Za preteklo sredo, 15. novembra, napovedana mednarodna hokejska tekma med avstrijskim državnim prvakom KAC in Jesenicami je odpadla, in to zaradi tega, ker ni bilo ledu. Vzrok temu je bilo predvsem de-

ževno vreme. Zato Jeseničani niso, da bo do tega srečanja prišlo v drugi polovici decembra ali pa po novem letu. Če bo mogoče, usposobiti umetno drsališče do danes zvečer, bo na sporedu tekma s hokejskim moštvom Ljubljane.

Poklicno usmerjanje - kažipot mladine pri izbiri poklica

Na zadnji seji sveta Zavoda za zaposlovanje delavcev v Kranju so govorili predvsem o programu dela na področju poklicnega usmerjanja v splošno izobraževalnih šolah za tekoče šolsko leto in o osnutku pravil, po katerih bodo dodeljevali sredstva za pripravo delavcev za zaposlitev.

Svet zavoda je na podlagi izkušenj iz prejšnjih let sestavil obširen program dela v zvezi s poklicnim usmerjanjem v splošnoizobraževalnih šolah. Program, ki ga nameravajo uresničiti v letošnjem šolskem letu, je v skladu z reformiranim šolskim poukom — Namen poklicnega usmerjanja je — pomagati mladim ljudem, da se že med šolanjem temeljito seznanijo z najrazličnejšimi strokami in pokliči. Se več: važno je tudi seznanjanje mladih o možnostih vključevanja v poklice glede na gospodarske razmere v občini. Mladini je treba ustvariti vse pogoje za trezno in samostojno odločanje pri izbiri poklica in, ko že poklic izbere, ji je treba pomagati pri vključevanju in vračanju v delo.

Pri poklicnem usmerjanju morajo sodelovati: mladina, pedagogi in starši, dalje odsek oziroma komisija za poklicno usmerjanje

čujeta mladino v poklice in spremljata uspehe mladih ljudi na učnih in delovnih mestih. Da poteka poklicno usmerjanje na šolah v skladu s cilji celotne akcije, ima vsak učni zavod poverjenika ali komisijo za poklicno usmerjanje. Ta mora s sodelovanjem upravitelja šole zainteresirati učiteljski oziroma šolski odbor za delo na področju poklic-

nega usmerjanja. Posamezne šole pa bodo v svojih učnih programih zajele tiste oblike in načine dela, ki najbolj ustrezajo razmeram, potrebam in možnostim na šoli. Kaže pa, da so bile pri poklicnem usmerjanju v preteklih letih nekatere pomanjkljivosti, predvsem ta, da so s poklicnim usmerjanjem pričeli prepozno. Nemoten razvoj dela je namreč odvisen predvsem od učnih zavodov. Šola mora čimprej izdelati svoj program dela in ga izročiti odseku za poklicno usmerjanje, ta pa nato izdela terminske načrte dela, ki jih seveda prilagodi šolskim programom.

Svet Zavoda je ob tej priložnosti tudi sklenil, da bi kazalo v bližnji prihodnosti sklicati posvet pedagogov, ki skrbijo v šolah za poklicno vzgojo. Posveta naj bi se udeležili ravnatelji šol, zastopniki svetov za šolstvo in predstavniki nekaterih večjih gospodarskih organizacij. Utrdili naj bi okvirni program dela na splošnoizobraževalnih šolah za tekoče šolsko leto in se pogovorili še o nekaterih drugih vprašanjih, ki vplivajo na poklicno usmerjanje. Za pomoč šolam v občini so za izvedbo tega programa določili tudi 950.000 dinarjev — S. S.

Kranjski GLAS

PRIZADEVANJA SE BODO OBRESTOVALA

Kranj (R. Č.) — Osemletna šola »Lucija Seljak« v Stražišču sodi med tiste zavode, ki so se prvi začeli ukvarjati z vzgojo učencev v prometu. Že lani med akcijo »Na cesti nisi sam« je razne tečaje in predavanja obiskovalo okrog 800 učencev. Večina teh se je tudi prijavila k izpitu za pridobitev diplome kolesarja in prometne pionirske značke.

S takšno vzgojo učencev bodo nadaljevali tudi letos. V zadnjem času so imeli na programu tudi več filmov in diafilmov, ki so obravnavali promet. Podoba je, da se ta prizadevanja v zvezi s prometno vzgojo že sedaj občutno obrestujejo.

Trgovina v perspektivi

Znano je, da se Jeseničani zelo radi pritožujejo nad svojo trgovsko mrežo, zlasti nad preskrbo Jesenic s sadjem. Že v začetku moramo povedati, da te pritožbe niso neutemeljene in da se na Jesenicah velikokrat zgodi, da je blago najdražje, razen tega pa je slabe kakovosti. To velja posebno za sadje in zelenjavo.

Na Svetu za blagovni promet so o teh stvareh že večkrat razpravljali in med drugim tudi sklenili, da bo v prihodnje jeseniški trg zalagala s sadjem zadruga »Brda« iz Goriških brd, zakaj njene ponudbe so najugodnejše. »Agraria« iz Kranja ni dolejš dobavljala le sladše blago, marveč so bile tudi cene za vse proizvode precej višje. To je povsem razumljivo, saj je bila »Agraria« le posrednik med omenjeno zadrugo iz Brd in Jesenicami. Zato Jeseničani lahko upravičeno pričakujejo, da se bo v prihodnje preskrba s sadjem znatno izboljšala. Škoda je le, da Svetu za blagovni promet pri OBLO ni uspelo to že prej urediti. Tako bi si Jeseničani lahko nabavili oziromno precej ceneje in tudi kakovitejšo. Cene oziromno so bile kljub precejšnjim količinam sadja dokaj visoke. Zato so posamezne sindikalne podružnice organizirale lastno nabavo oziromno in tako uspele dobiti nekatero sadje precej ceneje. Tako je na primer sindikalna podružnica HC Moste nabavila svojim članom jabolka za oziromno po 30 dinarjev za kilogram.

Približno enako, kot je s cenami pri sadju in zelenjavi, je stanje tudi pri ostalem blagu. Jeseniška trgovina ima po podatkih republiškega zavoda za statistiko v Ljubljani skoraj povsod najvišje cene. Visoke cene so rezultat težnj nekaterih trgovskih podjetij, da si ustvarijo več dohodkov ali pa so morda celo rezultat njihove neprizadevanja. Vsako podražitev bi morala trgovska podjetja obravnavati na svojem delavskem svetu in jo potem predložiti v potrditve Svetu za blagovni promet. Na žalost se teh navodil vsa podjetja ne držijo. Računajo, da bo z decentralizacijo trgovskih podjetij na ekonomsko enote stanje le nekoliko boljše. Razen tega

Pouk telesne vzgoje na naših šolah še vedno nima tistega mesta in tistega priznanja, ki mu nedvomno pripada. Na tem področju smo sicer v zadnjem času dosegli določene napredek, predvsem pri urejevanju šolskih igrišč in telovadišč. Večina igrišč je še neurejenih, vendar pa je največji problem kljub temu rešen — šole že imajo zemljišča za tovrstne potrebe.

Kako imajo urejena igrišča šole v škofojloški občini? V Škofji Loki imajo težave s šolskim igriščem predvsem zato, ker bi bila za ureditev potrebna znatna finančna sredstva. Zato bo treba graditi igrišče postopoma in pri tem težiti za tem, da bi igrišče čimprej služilo svojemu namenu. Na Gabrku so se pravilno odločili, da naj bo igrišče na tistem delu šolskega prostora, ki je od ceste najbolj oddaljen. Nekateri pa menijo, da bi lahko poiskali še boljše rešitve. V Poljanah imajo dovolj lepega zemljišča, potrebna so le načrtna osuševalna dela. Osnovna šola v Gorenji vasi uporablja skupno s TVD Partizan igrišče za telovadnim domom, medtem ko na Hotavljah rešujejo problem igrišča prepočasni. Več let razpravljajo o prostoru za zadrugnim domom. Upajmo, da bodo zadnji dogovori šolskega odbora glede ureditve igrišča uspešni. V stiski za šolsko igrišče so tudi na Sovodnju in Stari Osolci. Tovrstne probleme imajo tudi v Malenskem vrhu, kjer bi lahko imeli igrišče le na prostoru pred šolo. V splošnem lahko trdimo, da šolam v hribovitih predelih primanjkuje predvsem ravnih zemljišč.

Lepo je urejeno igrišče ob osnovni šoli v Železnikih. Nekaj dopolnitev za atletiko ne bo več problem. Davča ima kljub stiski za raven prostor toliko sveta okrog šole, da bi le nekako lahko uredili preprosto igrišče. Zadeve pa ne rešujejo, delno je temu krivo tudi dejstvo, da se učiteljsvo v tem kraju izredno hitro menja — P. J.

Tiho slavlje na Primskovem

Pri Jelenčevih na Primskovem pri Kranju so pretekli torek, 14. t. m., imeli prisrčno in tiho slovesnost. Zakonca Gregor in Antonija sta slavila 50-letnico skupnega življenja. Toda odrekla sta se hrupnim svečanostim zlate poroke na občini in ostala skromno doma, kjer sta obujala pol stoletja dolgo in trdo pot.

Njun dom na Primskovem, je bil že pred vojno na razpolago preganjanim ljubiteljem svobode. Tam so bili mnogi sestanki, srečanja in javke že takoj v začetku revolucije. Taka je bila ta hiša skozi vso NOB in je še danes. Spominška plošča na hiši pa opozarja, da so kar štirje člani družine dali svoja življenja za te ideje (trije sinovi in hčerka Slava).

Spričo tega ni šlo to slavlje tako neopazeno mimo. Proslavljaj nju tihe domače sreče so se pridružili tudi predstavniki Občinskega odbora Zveze borcev in drugi, ki so jubilejantoma prinesli cvetja in darila ter jima čestitali v imenu komunistov, borcev in aktivistov. Tudi stari komunisti in borci za svobodo iz Primskovega so tisti večer pri Jelenčevih obujali spomine na nekdanje težke in burne dogodke. — M.

Jeseniški KOVINAR

Precej zanimanja

Jesenice (M. Z.) — V počastitev 20-letnice ljudske revolucije jugoslovanskih narodov in VII. kongresa Ljudske mladine Slovenije bo mladinska organizacija Jesenice organizirala drevi ob 19. uri v Delavskem domu prireditve »SPOZNAJ SVOJ DOMACI

KRAJ, LJUDI IN DOGODKE MED NOB«.

Doslej se je prijavilo že osem ekip, kar pomeni, da je med mladino po obratih Zelezarne za to prireditev precej zanimanja. Da bo tekmovalje zanimivo so organizatorji povabili na prireditev tudi zabavni sesteti Zelenjak s pevceva ter Frenka in Grego, ki bosta poslušalce zabavala s partizanskim humorjem.

Po dosedanjih pripravah lahko sklepamo, da bo program pester in zanimiv in da bo še tako zahteven poslušalec prišel na svoj račun. Omenjena prireditve je hkrati tudi izbirno tekmovalje za sestavo ekip, ki bodo sodelovale na podobni občinski prireditvi.

Dobili so svoj prostor ZIROVNICA (M. Z.) — Na konferenci osnovne mladinske organizacije v Zirovnici, ki je bila pretekli torek, so spet največ govorili o prostoru, kjer naj bi se mladina shajala. Končno so ta problem le rešili s tem, da bodo imeli svoj kotiček skupaj z osnovno organizacijo Socialistične zveze.

dom družina moda

Otrok noče jesti

— Od najzgodnejše mladosti dalje skrbite za veselo vzdušje, kadaž otrok je. Miza naj bo vedno lepo pogrnjena, jed pa okusno servirana. Pri obedu naj bo sadje v živih barvah, kar bo otroka vzradostilo kot le kaj. Otrok naj ima tudi svoj pribor.

— Otrokov stol pri mizi mora biti

dovolj visok, z naslonjalom in pručko za noge.

— Nikoli ne naložite otroku na krožnik preveč jedi, saj mu bo ta hrib takoj vzel vso hrabrost. Raje mu dajte manj, pa boste lahko dali dvakrat.

— Opogumite otroka, da bo jedel sam in mu priskočite na pomoč, ko

se bo utrudil. Pohvalite ga zaradi njegovega truda in se delajte, kot da ne opazite nereda, ki ga je napravil na mizi. Ne jezite se, če se otrok med kosilom igra; otroku se ne mudi nikamor, čas mu ne pomeni ničesar.

— Ne silite otroka, da bi jedel tisto, česar ne mara. Pripravite ga do tega, da bo pojedel vsaj nekaj žlic, kolikor pač more. Poskusite pripraviti hrano v drugi obliki. Ali pa mu v času pred glavnimi obroki ne dajte ničesar. Drugič si bo otrok zapomnil in ne bo odbijal hrane.

— Učite otroka lepega vedenja za mizo. Naj ne govori, da ne mara neke jedi, še preden jo jeokusil. Oprosti naj se, če gre med kosilom od mize. Vendar ga ne spominjajte med obedom, ampak ga lepo poučite kasneje.

— Bodite otroku najboljši zgled. Otrok se uči s posnemanjem drugih, posebno tistih, ki jih ima rad. Če ne boste sami hoteli zelenjave, ali mislite, da jo bo vaš otrok jedel?

Ste prijetni za svojo okolico?

Morda še niste pomislili na to, da mogoče s svojim obnašanjem, oblačenjem in celotnim izgledom vzbujate posmeh pri ljudeh, s katerimi delate.

Morda razširjate neprijeten vonj, ne da bi vedeli sami za to. Poskusite odgovoriti na naslednja vprašanja:

- Ali se vsako jutro temeljito umijete do pasu?
- Ali greste dvakrat na leto k zobozdravniku?
- Si umivate glavo vsak teden?
- Uporabljate mogoče kolonsko vodo s svežim vonjem?
- Ali redno perete in čistite puloverje?
- Zamenjate vsak dan sveže nogavice?

MALI NASVETI

— Kar priznajte, tudi vam se je že zgodilo, da ste dvakrat solili jed. Poskusite rešiti kosilo na ta način: posodo z jedjo pokrijte z zelo gosto tanko in vlažno krpo in jo trdno zavežite ter napnite. Na krpo nasujte malo drobne soli in pustite nekaj časa. Sol s krpe bo povlekel iz jedi odvečno sol. Poskusite, rezultat vas bo presenetil.

— Poskusite še en način proti izpadanju las: zmešajte deset žlic ruma, pet žlic olivnega olja, en rumenjaki in žlico sladkorja v prahu. S to mešanico si namočite lase, preden operete glavo. Mešanica mora priti prav do lasnih korenin, da bo učinkovala. Po možnosti je pustite učinkovati

1 do 2 uri. Potem glavo operite kot navadno.

— Aluminijasta posoda je zelo lepa, pa tudi zelo občutljiva. Pri čiščenju se ne sme uporabljati sredstvo, ki vsebuje pesek (n. pr. VIM), pač pa jih perite v blagi peni mila ali detergenta, ki se peni. V aluminijasti posodi ne puščajte ostankov jedi, posebno pa ne mleka, kisa ali kislega zelja.

— Ko delate majonezo, se prav lahko zgodi, da se prične zgostevati. Se jo lahko rešite, če ji dodate malo tople vode. Nato jo močno stolčite s pripravo za sneg, pa bo spet postala redka.

— Predmeti iz bakra in marmora

Kaj »MENIJO« o vas vaši nohti

Drobni in lomljivi nohti pomenijo indokrvnost, pomanjkanje beljakovin ali pa je vzrok temu pogosto pranje perila. Priporoča se zdravljenje z grozdom, arzenom, vitamini in jetrnim ekstraktom.

Zelo mehki nohti so vzrok pomanjkanja rudninskih snovi v organizmu. Zdravijo se z zdravilom sestavljenim iz kalcija, fosforja in arzena.

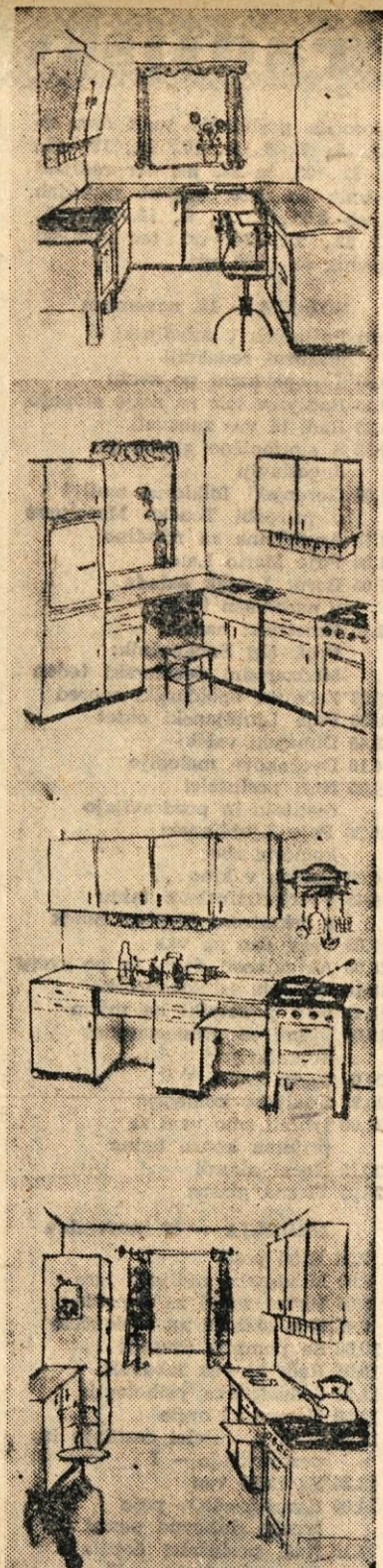
Proge in podolžne brazde navadno nastajajo zaradi procesa staranja, saj se redko opazijo pri mladih ljudeh. Zdravimo jih z določenimi hormoni.

Nohti, ki se lomijo v plasteh. Lomljenje nohtov je najbrž v zvezi s pomanjkanjem kalcija ali prepogostega striženja. Nohte zdravite s kalcijem in z uporabo pilice za nohte.

Bele lise na nohtih povzročajo mehurčki zraka med nohtnimi kli-

Predlog za zimski komplet: tweedasto krilo s puloverjem in kot dodatek topla štola z resami

Ce ste se odločili preurediti kuhinjo, bi vam bile mogoče skice moderne kuhinje dobrodošle: prva in zadnja skica sta namenjeni za opremo majhnega prostora, ki se končuje z oknom v vaši steni. Druga in tretja skica pa predstavljata kuhinjo v večjem prostoru, kjer imamo še jedilni kot ali kaj drugega.

se bodo lepo svetili, če jih namažete z zelo dobro pasto za parket. Seveda prej predmete očistite in dobro zbršite.

Posoda, ki jo neprestano uporabljamo za vodo, se sčasoma prekrije z apnenčasto oblogo. Nastrgajte časopisni papir in nanj vlijte močnega kisa in pustite stati mešanico v posodi čez noč. Nato stene posode še zdrgnite s časopisnim papirjem in splaknite s čisto vodo. Če se obloga še drži sten posode, postopek večkrat ponovimo.

radijski in televizijski spored

Poročila poslušajte vsak dan ob 6.05., 6., 7., 8., 9., 10., 12., 13., 15., 17., 22., 23. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30. uri, ob nedeljah pa ob 6.05., 7., 8., 9., 12., 13., 15., 17., 22., 23., 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30. uri.

SOBOTA - 18. novembra

- 8.05 Poštarček v mladinski glasbeni redakciji
- 8.30 S popevkami po svetu
- 8.55 Radijska šola za nižjo stopnjo
- 9.25 Radi bi vas zabavali
- 10.15 S simfonično glasbo po Jugoslaviji
- 11.00 Gorenjski folklorni motivi v priredbi Tončke Maroltove
- 11.15 Angleščina za mladino
- 11.30 Poje Mario Lanza
- 12.05 Borut Lesjak sklada v narodnem tonu
- 12.15 Kmetijski nasveti - Prof. Egi Senegačnik: Mednarodni čebelarski teden
- 12.25 Zabaven opoldanski spored
- 13.30 Poje Ljubljanski oktet
- 13.45 Dunajski valčki
- 14.10 Dvořakove melodije
- 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo
- 15.20 Poje Ljubljanski komorni zbor
- 16.00 Gremo v kino...
- 16.45 V tričetrtinskem taktu z orkestrom Stanley Black
- 17.05 Vsak dan za vas
- 18.00 Aktualnosti doma in po svetu
- 18.10 Odlomki iz Sneguročke
- 18.45 Naši popotniki na tujem
- 19.05 Pesmi in plesi narodov Jugoslavije
- 20.00 Vedri zvoki
- 20.20 Radijska komedija
- 21.00 Izbrali smo vam za prijeten konec tedna
- 22.15 Nočni akordi
- 23.05 Plesna glasba

NEDELJA - 19. novembra

- 7.50 Hitri prsti
- 8.00 Mladinska radijska igra
- 9.05 Pisani zvoki za dopoldne
- 9.45 Dve skladbi za violončelo
- 10.00 Se pomnite tovariši...
- 10.30 Radi bi vas zabavali
- 11.30 Industrijska psihologija
- 11.50 Hammond orgle
- 12.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - I
- 13.30 Za našo vas
- 14.00 Kvartet »DO« poje črnske duhovne pesmi
- 14.15 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - II
- 15.30 Valček, nekaj mazurk in poloneza
- 16.00 Humoreska tega tedna
- 16.20 Naši operni pevci vam pojo
- 17.05 Orkester Malachrino
- 17.15 Radijska igra
- 18.18 Lahka sonatina za klavir
- 18.30 Sportno popoldne
- 19.05 Naši mladi reproduktivni umetniki
- 20.00 Izberite melodijo tedna
- 20.45 Hammond orgle in kitara
- 21.00 Iz glasbene geografije Evrope

PONEDELJEK - 20. novembra

- 8.05 Matineja v narodnem tonu
- 8.55 Za mlade radovedneže
- 9.25 Zvoki za vas
- 10.15 Poje Kvintet Kranjčani
- 10.35 Operetna in lahka glasba
- 11.00 Petnajst minut v Makedoniji
- 11.15 Naš podlistek

- 11.35 Slavni pevci v manj znanih operah
- 12.05 Deset minut z Beneškimi fanti
- 12.15 Radijska kmečka univerza - ing. Dušan Modic: Razvoj sadjarstva doma in po svetu
- 12.25 Zvočni kaleidoskop
- 13.30 Zabavni orkester tega tedna
- 14.00 Izbor iz Beethovne glasbe
- 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo
- 15.20 Glasbene razglednice
- 15.40 Literarni sprehod
- 16.00 Ura za ljubitelje operne glasbe
- 17.05 Vsak dan za vas
- 18.00 Poročila doma in v svetu
- 18.10 Češki violončelist František Smetana
- 18.45 Radijska univerza
- 19.05 Naši delovni ljudje se oglašajo s pozdravi in čestitkami za Dan republike
- 20.00 Ponedeljkova panorama
- 20.40 Kulturna tribuna
- 20.55 S festivala v Salzburgu

TOREK - 21. novembra

- 8.05 Nehame Haendel poje izraelske narodne pesmi
- 8.20 Ali vam ugaja?
- 8.55 Radijska šola za srednjo stopnjo
- 9.25 Zlata Ognjanovič v priljubljenih operah
- 10.15 Izberite melodijo tedna
- 11.00 Istrijanka - petnajst plesnih miniaturn
- 11.15 Utrjujte svojo angleščino
- 11.30 Peter Pearce zapoje štiri angleške ljudske pesmi
- 11.41 Iz glasbene lirike
- 12.05 Trio Mahkovič iz Zagorja
- 12.15 Kmetijski nasveti - Ing. Tanja Hliš: Oskrbovanje starejših sadovnjakov
- 12.25 Četrta ure z orkestrom Max Greger
- 12.40 Domači napevi izpod zelenega Pohorja
- 13.30 Lepe melodije
- 14.05 Radijska šola za višjo stopnjo
- 14.35 Zvočni vrtljak
- 15.20 Vokalni ansambel Walter Schuman
- 15.30 V torek nasvidenje
- 16.00 Iz starega in novega sveta
- 17.05 Vsak dan za vas
- 18.00 Aktualnosti doma in po svetu
- 18.10 Kotiček za mlade ljubitelje glasbe
- 18.45 S knjižnega trga
- 19.05 Delovni kolektivi za 29. november
- 20.00 Zborovske skladbe Smetane
- 20.30 Radijska igra
- 21.30 Prvi esej za orkester
- 21.40 Pevka Lilijana Petrovič in orkester Willy Berking
- 22.15 Uvod v glasbo 20. stoletja

SREDA - 22. novembra

- 8.05 Z orkestrom RTV Ljubljana
- 8.55 Pisani svet pravljic in zgodb
- 9.25 Melodije v modrem
- 10.15 Dva ženska glasbena interpretata
- 10.40 V ritmu z orkestrom Max Greger in Kvintetom Jožeta Kampiča
- 11.00 Poje sekstet bratov Pirnat iz Jarš

- 11.15 Clovek in zdravje
- 11.30 Radi jih poslušate
- 12.05 Poslušajmo Kmečko godbo
- 12.15 Radijska kmečka univerza - Ing. Tone Marolt: Kombiniran mrvilnik in freza
- 12.25 Igramo za vas
- 13.30 Narodne pesmi iz Makedonije
- 13.45 Godala in vibrafon
- 14.05 Radijska šola za srednjo stopnjo
- 14.35 Domači samospeli in plesi iz prejšnjih dob
- 15.20 Koncert po željah poslušalcev
- 16.00 Soferjem na pot
- 16.45 Četrta ure z ansamblom Jožeta Privška
- 17.05 Vsak dan za vas
- 18.00 Aktualnosti doma in v svetu
- 18.10 Fragmenti iz oper
- 18.45 Ljudski parlament
- 19.05 Pozdravi in čestitke pred praznikom republike
- 20.00 Spoznavajmo svet in domovino
- 21.00 Zabavne melodije za vse
- 22.15 Po svetu jazza

CETRTEK - 23. novembra

- 8.05 Kaj bi veseli ne peli...
- 8.55 Radijska šola za višjo stopnjo
- 9.25 Po vašem okusu
- 10.15 Orkestra Helmut Zacharias in Ray Conniff
- 10.40 Pet minut za novo pesmico
- 11.00 Trio v fis-molu
- 11.15 Ruski tečaj za začetnike
- 11.30 Jugoslovanski pevci zabavne glasbe
- 12.05 Stiri pesmi z našega morja
- 12.15 Kmetijski nasveti - Ing. Jernej Ude - Ročno orodje gozdnega delavca
- 12.25 Zvočna mavrica
- 13.30 Stare francoske pesmi poje Mira Končič
- 13.50 Vedri zvoki
- 14.20 Introdukcija in koncertni allegro za klavir in orkester
- 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo
- 15.20 Klavir v ritmu
- 15.30 Turistična oddaja
- 16.00 Oboa in violina
- 16.30 Glasbene čestitke delovnih kolektivov
- 17.05 Vsak dan za vas
- 18.00 Aktualnosti doma in po svetu
- 18.10 Iz življenja in sanj
- 18.45 Kulturna kronika
- 19.05 Delovni kolektivi za 29. november
- 20.20 Četrtek večer domačih pesmi in napevov
- 20.45 Zabavni orkester David Rose
- 21.00 Literarni večer

PETEK - 24. novembra

- 8.05 Drobne skladbice v domačem tonu Boruta Lesjaka
- 8.20 Vedro in priljubljeno
- 8.55 Pionirski tehnik
- 9.25 Kotiček za mlade ljubitelje glasbe
- 10.15 Sonata v a-molu
- 10.30 Tri Mendelsonove pesmi
- 10.40 Melodije južnih morij
- 11.15 Naš podlistek
- 11.35 Simfonietta
- 12.05 Tri mehiške revolucionarne pesmi
- 12.15 Radijska kmečka univerza - Jože Savinšek: Ekonomska vprašanja živinorejske proizvodnje
- 12.25 Za opoldansko razvedrilo

- 13.30 Od polke do sambe
- 14.05 Radijska šola za nižjo stopnjo
- 15.20 Delovni kolektivi za 29. november
- 16.00 Parada pihal
- 16.45 Jezikovni pogovori
- 17.05 Vsak dan za vas
- 18.00 Aktualnosti doma in po svetu
- 18.10 Posnetki z republiške revije pihalnih orkestrrov
- 18.45 Iz naših kolektivov
- 19.05 Prijetne melodije
- 20.00 Operetne uverture
- 20.15 Tedenski zunanepolitični pregled
- 20.30 Violinista Slavko Zimšek in Rok Klopčič
- 20.45 Štiristo let klavirske glasbe
- 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih
- 22.15 Po svetu jazza
- 22.50 Literarni nočno

Televizija

SOBOTO - 18. novembra

- 18.00 TV igra za otroke
- 18.45 TV film iz serije JIM iz džungle
- 20.00 TV dnevnik
- 20.15 Kratki film
- 20.30 Skrajšana kronika dobe
- 21.15 Studio I. - glasbena revija
- 22.30 Poišči in uniči - TV film

NEDELJA - 19. novembra

- 9.30 Oddaja za kmetovalce
- 10.00 Potepuški pes - TV film
- Sportno popoldne
- 20.00 Sedem dni
- 20.45 Brez družine - sovjetski umetniški film

PONEDELJEK - 20. novembra

- 18.00 Medic - serijski film
- 18.30 TV pošta
- 18.45 Dokumentarni film
- 19.00 TV pregled
- 20.00 TV dnevnik
- 20.15 Tedenski športni pregled
- 20.30 Velike družine - francoski igrani film
- 22.00 Naši glasbeni umetniki

TOREK - 21. novembra

- 21.00 Zabavno-reklamna oddaja
- 21.15 Canzonissima - zabavna quiz oddaja

SREDA - 22. novembra

- 18.00 Pritlikava volička - TV slikanica
- 18.10 Nasveti: Danes pa samo krompir
- 18.30 Poštna kočija - serijski film
- 19.00 Iz vsakdanje prakse sodnika izvedenca
- 19.30 TV obzornik
- 20.00 TV dnevnik
- 20.15 Resničnost brez konca
- 20.30 TV magazin
- 21.30 Portreti in srečanja

CETRTEK - 23. novembra

- 10.00 TV v šoli
- 18.00 Dobrodošli
- 18.45 Kratki film
- 19.00 Cas, ljudje in dogodki
- 20.00 TV dnevnik
- 20.15 Filmski pregled
- 20.30 X - 100.000 - zabavno glasbena oddaja
- 21.30 Koncert ansambla Complesso Fiorentino

PETEK - 24. novembra

- 19.30 TV mesečnik RTV Sarajevo
- 20.00 TV dnevnik
- 20.15 Celovečerni igrani film

radijski in televizijski spored

objave

RAZPIS

Komisija za sklepanje in odpo- ved delovnih razmerij pri Avto- premetu Kranj razpisuje več pro- stih delovnih mest za avtomehanike, električarje, avtokaroseriste in klju- čavničarje. Zahteva se večletna praksa na teh delovnih mestih in odsluženi vojaški rok. Plača po pra- vilniku o nagrajevanju. Stanovanj ni na razpolago. Nastop službe ta- koj ali po dogovoru. Pismene ali osebne prijave sprejema naslov do 1. decembra 1961.

RAZPRODAJA TRGOVSKEGA INVENTARJA

Lekarna Jesenice razpisuje licitacijo osnovnih sredstev kot omare, police, blagajne itd. Prednost pri nakupu imajo državne ustanove. Ogledate si lahko v dopoldanskih urah, in sicer v sredo, 22. novem- bra 1961.

TEČAJ ZA POKLICNE VOZNIKE

Združenje šoferjev in avtomeha- nikov Jesenice obvešča kandidate, ki imajo pogoje, da se prične stro- kovni tečaj za doseg kvalifikacije voznika motornih vozil. Število kandidatov je omejeno. Rok prijav je do 1. decembra 1961. Prijave in informacije dobite ob torkih in pet- kih od 14. do 16. ure v pisarni Zdru- ženja, Jesenice, Rogljeva 1.

RAZPIS

Upravni odbor sklada za šolstvo v Kranju razpisuje mesto SEKRETARJA

sklada za šolstvo ObLO Kranj. Po- goji: srednja ali višja strokovna izobrazba z večletno prakso v raču- novodstvu. Prednost imajo javni de- lavci, ki poznajo probleme družbe- nih služb. Plača po dogovoru.

Upravni odbor sklada za šolstvo Kranj

gledališče

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE V KRANJU

SOBOTA — 18. novembra ob 16.30. uri za šole Cankar: KRALJ NA BETAJNOVI

NEDELJA — 19. novembra ob 10. uri dopoldne URA PRAVLJIC ob 16.30 in 19.30 uri Ocvirk: MATI NA POGORIŠČU, gostovanje na Gol- niku

TOREK — 21. novembra ob 16.30. uri Cankar: KRALJ NA BETAJ- NOVI za dijake šole France Pre- šeren

PETEK — 24. novembra ob 19.30. uri P. H. Herbert: VSAKIH STO LET za red premierski.

kino

18. novembra — sobota

»Center« — domači barvni VV film BOLJE JE VEDETI ob 16., 18. in 20. uri premiera francoskega fil- ma IGRA LJUBEZNI ob 22. uri

»Steržič« — ameriški barvni film MARJORIE MORNINGSTAR mati- nej ob 10. uri, italijanski barvni CS film POLETNE ZGODBE ob 16., 18. in 20. uri

»Svoboda« — ameriški barvni CS film ZBOGOM OROŽJE ob 17.30 in 20. uri

»Cerkije Krvavec« — domači barvni CS film KAPETAN LEŠI ob 19.30 uri

»Naklo« — francoski barvni film GROF MONTE CRISTO I. del ob 19.30 uri

19. novembra — nedelja

»Center« — ameriški barvni film MARJORIE MORNINGSTAR mati- nej ob 10. uri, domači barvni VV film BOLJE JE VEDETI ob 16., 18., ob 20. uri ne bo predstave

»Steržič« — ameriške barvne mla- dinske risanke PUSTOLOVŠČINE PERRE DETLICE ob 10. in 13. uri, italijanski barvni CS film POLET- NE ZGODBE ob 15., 17., 19. uri, premiera francoskega filma IGRE LJUBEZNI ob 21. uri

»Svoboda« — ameriški barvni CS film ZBOGOM OROŽJE ob 14.30, 17. in 19.30 uri

»Cerkije Krvavec« — domači barvni CS film KAPETAN LEŠI ob 15., 17. in 19. uri

»Naklo« — francoski barvni film GROF MONTE CRISTO ob 16. uri

20. novembra — ponedeljek

»Steržič« — italijanski barvni CS film POLETNE ZGODBE matineja ob 10. uri, francoski film IGRE LJUBEZNI ob 16., 18. in 20. uri

21. novembra — torek

»Center« — premiera ameriškega filma PO NEDOLŽNEM OBTOŽEN ob 16., 18. in 20. uri

»Steržič« — italijanski barvni CS film POLETNE ZGODBE matineja ob 10. uri, francoski film IGRE LJUBEZNI ob 16., 18. in 20. uri

22. novembra — sredo

»Cenetr« — ameriški film PO NEDOLŽNEM OBTOŽEN ob 16., 18. in 20. uri, zadnjič

»Steržič« — francoski film IGRE LJUBEZNI ob 16., 18. in 20. uri, matineja ob 10. uri

23. novembra — četrtek

»Center« — ameriški barvni CS film GOLA MAJA ob 16., 18. in 20. uri

»Steržič« — francoski film IGRE LJUBEZNI matineja ob 10. uri, premiera francoskega barvnega fil- ma AMBICIOZNA ob 16., 18. in 20. uri

»Svoboda« — ameriški film PO NEDOLŽNEM OBTOŽEN ob 17.30 in 19.30 uri

24. novembra — petek

»Center« — ameriški barvni CS film GOLA MAJA ob 16., 18. in 20. uri

»Steržič« — ameriški film PO NEDOLŽNEM OBTOŽEN matineja ob 10. uri, francoski barvni film AMBICIOZNA ob 16., 18. in 20. uri

Jesenice »RADIO«

barvni CS film SEDMO SIMBADO- VO POTOVANJE; 21. do 22. no- vembra jugoslovanski film MAR- TIN V OBLAKIH

Jesenice »PLAVZ«

18. do 19. novembra ameriški barvni film DARBI O'GIL; 20. do 21. novembra ameriški barvni CS film SEDMO SIMBADOVO POTO- VANJE; 22. novembra italijan- ski barvni film NE POZABI ME; 23. do 24. novembra jugoslovanski film MARTIN V OBLAKIH

Zirovnica

18. novembra slovenski film VE- SELICA; 19. novembra italijansko francosko jugoslovanski film PRE- STOPEK NA BEGU; 22. novembra ameriški barvni CS film SIMBA- DOVO POTOVANJE

Dovje

18. novembra italijansko franco- sko jugoslovanski film PRESTO- PEK NA BEGU; 19. novembra slo- venski film VESELICA; 23. novem- bra ameriški barvni CS film SED- MO SIMBADOVO POTOVANJE

Koroška Bela

18. do 19. novembra jugoslovani- ski film MARTIN V OBLAKIH; 20. novembra ameriški barvni film DARBI O'GIL

Kropa

18. novembra ameriški film MOZ S TISOČ OBRAZI ob 20. uri; 19. novembra ameriški barvni film ZLATO V DŽUNGLI ob 15., 19.30 uri; 23. novembra japonski film LJUDJE TORPEDA ob 19.30 uri

Ljubno

18. novembra ameriški barvni film POMLADI ŽIVLJENJA ob 19.30 uri; 19. novembra ameriški film POMLADI ŽIVLJENJA ob 16. uri

»Predilec« Skofja Loka

18. in 19. novembra ameriški barvni film ČAS ŽIVLJENJA IN ČAS SMRTI

Duplica

18. novembra ameriški barvni film MASČEVALEC ob 19. uri; 19. novembra ameriški barvni film MASČEVALEC ob 15. 17. in 19. uri; 22. novembra francoski barvni film TABAREN ob 19. uri; 23. novembra francoski barvni film TABAREN ob 19. uri

Radovljica

18. novembra ameriški barvni film MOBI DICK ob 20. uri; 19. novembra ameriški barvni film MOBI DICK ob 16. in 20. uri; 19. novembra ameriški barvni film TO- BI TAJLER ob 14. uri; 19. novem- bra sovjetski barvni film NASRA- DINOVE SPLETKE ob 18. in 10. uri; 21. novembra jugoslovanski film PARTIZANSKE ZGODBE ob 20. uri; 22. novembra jugoslovanski film PARTIZANSKE ZGODBE ob 18. in 20. uri; 23. novembra italijan- ski film MODERATO KANTABIL- LE ob 20. uri

Kam v nedeljo

NOGOMET:

To nedeljo bodo vsa nogometna moštva počivala, ker bo v Zagrebu na sporedu mednarodno srečanje med državnima nogometnima re- prezentancama Jugoslavije in Av-

strije. Vstopnice za stadion v Mak- simiru so razprodane — še več — zagrebška nogometna arena bo za vse ljubitelje nogometa, ki žele vi- deti to srečanje, premajhna. Edina uteha za vse in tudi za nas Go- renjce bo televizijski prenos v okviru športnega popoldneva od 14. ure dalje.

NAMIZNI TENIS:

Jesenice — V okviru slovenske namiznoteniške lige se bosta sre- čali ekipi Jesenice in Ljubljane. Kranjski Triglav bo to pot nastopil v Ljubljani proti Iliriji.

Kranj — Ob 8. uri se bo začel v telovadnici TVD »Partizan« v Sira- žišču v organizaciji namiznoteni- škega kluba »Mladost« prvi del go- renjskega pionirskega ekipnega pu- venstva.

HOKEJ NA LEDU:

Jesenice — Jeseničanom je le uspelo usposobiti umetno drsališče in se bodo drevi pomerili v prija- teljski tekmi s hokejskim klubom Ljubljano.

KEGLJANJE:

Kranj — Na štiristeznem keglji- šču Triglava v Kranju bo na spo- redu revija okrajnih ženskih repre- zentanc.

Ostale prireditve:

IZLETI:

LUBNIK 1024 m nad Skofjo Loko — Lubnik je zadnji, najvišji vzhod- ni skrajnik Julijskih snežnikov, zelo strm, iz medvodja Selške in Poljan- ske Sore v višine kipeči zeleni vr- hunec. V značilnem jugovzhodnem klinu Lubnika se razprostira pod mogočnim gradom slikovita Skofja Loka. Naj naštejemo nekaj dohodov na Lubnik: Iz Skofje Loke čez Ga- brovo na Lubnik je pičle tri ure, iz Praprotnega v Selški dolini pa 2.45 ure hoda.

Na pleši Lubnika stoji lepo ure- jen Dom na Lubniku 1024 m s po- sebno poučnim pregledom Sorškega in Kranjskega polja ter Selške do- line. Z Lubnika je lep razgled na Blegoš, Julijske alpe, Ratitovec, na Karavanke; spodaj v ospredju je Sv. Jošt, Kranjsko in Sorško polje s slikovito Skofjo Loko itd.

PRIMSKOVO — DPD »Svoboda« Primskovo priredi v počastitev 20. obletnice ljudske revolucije v dvo- rani zadružnega doma na Primsko- vem drevi ob 20. uri igro Frana Žižka: MIKLOVA ZALA. Isto de- lo bodo uprizorili tudi jutri ob 16. uri.

ZALOG — KUD v Zalogu pri Ko- mendu uprizori v nedeljo ob 15. in 19. uri Finžgarjevo ljudsko igro: VERIGA.

V LJUBLJANSKIH

GLEDALIŠČIH JE NA SPOREDU: **DRAMA** — Ob 15. uri Torkar: SVETLOBA SENCE, Izven in za podeželje.

OPERA — Ob 19.30 uri Cimarosa: Tajni zakon. Izven in za podeželje.

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE — Ob 16. uri Pišč: Mornarjeva neve- sta, opereta. Izven. Ob 19.30 uri bo predstava istega dela.

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih raz- merij tovarne ISKRA - Kranj razpisuje delovna mesta za:

4 strojne inženirje ali tehnike

s prakso ali brez nje za razna delovna mesta v podjetju

Ponudbe pošljite na naslov: Kadroviski oddelček tovarne Iskra, Kranj, Savska loka 4. Vse potrebne osebne infor- macije pa lahko dobite v kadrovskem oddelku ob pone- deljkih od 8. do 12. ure.

mali oglasi

Prodajam gašperček in železno peč-
ko s cevmi. Naslov v oglasnem od-
delku 4362

Prodajam 2-stanovanjsko hišo, 25
minut od železniške postaje Kranj.
Naslov v oglasnem oddelku 4446

prodajam

Prodajam dvostanovanjsko hišo z
vrtom, na Gorenjskem. Naslov v
oglasnem oddelku 4450

Kobiljo prodajam zaradi dograditve
hiše. Cepon Martin, Zg. Plavž 9.
Jesenice 4466

Prodajam dobro ohranjen roller
Galeb 150 ccm. Ogled pri vrtnarju
v Begunjah 4467

Prodajam slamoreznicco, reporezni-
co, lahki poljski voz, hrušve 30 mm
deske in plohe in 2 tisoč kg kole-
rabe. Podbrezje 105 4468

V Kranju na Maistrovem trgu
prodajam hišo z lokalom. Ponudbe
poslati na naslov: Bajt Mario, Beži-
grad 14, Ljubljana 4469

Ugodno prodajam »Jawo« 175 ccm,
starejši tip, in peč za kopalnico.
Ivan Sibar, Kovor 66, Križe 4470

Hišo v gradnji v Cerkljah prodajam.
Naslov v oglasnem oddelku 4471

Prodajam novo strešno opeko »fole«.
Naslov v oglasnem oddelku 4472

Kuhinjsko opremo s pomivalno
mizo, kompletno otroško posteljico
in nekaj delov pohištva prodajam.
Ogled od 20. tega meseca dalje —
popoldan. Strajnar, Sejmišče 4,
Kranj 4473

Slamoreznicco v dobrem stanju
prodajam. Pšenična polica 7, Cerklje
4474

Prodajam dobro ohranjeno otroško
posteljico. Rode Stanko, fotograf,
Reginčeva 13, Kranj 4475

Prodajam plamenskega vola. Mav-
čiče 10, Smlednik 4476

Motorno kolo 350 ccm prodajam ali
zamenjam za moped. Naslov v
oglasnem oddelku 4477

Prodajam štedilnik. Ljubno 1, Pod-
nart 4478

Prodajam dva nova lončena kami-
na — enega s sedežem. Mejač, To-
pole 11, Mengeš 4480

Prodajam skoraj nov vprežni voz
— zapravljiček s tremi sedeži, Me-
jač, Topole 11 4480

Prodajam kravo, ki bo drugič telila
prvi teden v decembru. Tatinc 6,
Preddvor 4481

Zaradi selitve prodajam kuhinjsko
pohištvo v vrtljivo pomivalno mizo
in bel štedilnik — levi, za gotovino
ali na ček. Napokoj, Koroška 37,
Kranj 4482

Prodajam 16 colski gumi voz in
»sekular«. Poženek 3, Cerklje 4483

NSU Maxi 175 ccm ugodno pro-
dam. Mravljje, Pristava, novi blok
Peko, Križe 4484

Prodajam dobro ohranjen Fiat 500
B. Cena ugodna. Hrustje 21 4497

Prodajam tovornjak Ford VS 3 t
in Chevrolet 3 t. Ogled vsak dan
od 6. do 14. ure. Ponudbe naj in-
teresenti pošljejo do 5 decembra
1961 na Planiko, industrijo obutve
v Kranju 4498

Prodajam dobro ohranjeno spalnico.
Naslov v oglasnem oddelku 4499

Prodajam kontrabas v dobrem sta-
nju. Naslov v oglasnem oddelku
4500

Prodajam radio v dobrem stanju.
Gorjanc, Ulica 1. avgusta 1, Kranj
4501

Prodajam 2 zazidljivi parceli. Na-
slov v oglasnem oddelku 4502

Prodajam več zazidljivih parcel v
bližini Kranja v skupni izmeri
3.600 m². Voda in elektrika na par-
celi. Naslov v oglasnem oddelku
4503

kupim

Kupim enodružinsko hišo v bli-
žini Jesenic. Ponudbe oddati v
oglasni oddelek podružnice Jesenice
4484

Kupim dvobrazdni plug. Kauduc
Jakob, Znojile 1, Kamnik 4486

Kupim kravo s teletom. Eržen,
Zabukovje 2, Besnica 4487

Kupim dobro ohranjeno ali novo
motorno slamoreznicco. Naslov v
oglasnem oddelku 4488

Kupim rabljen moped. Naslov v
oglasnem oddelku 4495

Kupim gumi voz do 2 toni nosil-
nosti. Naslov v oglasnem oddelku
4496

Dobro nagrado dam tistemu, ki
mi za mesec dni odstopi sobo. Po-
nudbe oddati pod »Praktikant«
4499

Soba v Skofji Loki na Mesnem
trgu zamenjam za enako v Kranju.
Naslov v oglasnem oddelku 4490

Vdovec s stanovanjem želi poro-
čiti žensko. Ponudbe odati pod
»Takoj« 4491

Študent sprejme sestanovaleca
študenta ali praktikanta. Partizan-
ska 33, Kranj 4492

Moškemu oddam opremljeno sobo.
Naslov v oglasnem oddelku 4493

Iščem skromno sobico. Za uslugo
šivam. Ponudbe oddati pod »Si-
vilja« 4494

gibanje prebivalstva

V KRANJU

Poročili so se: Franjo Velkavrh
upokojenec in Terezija Ječnik de-
lavka; Milan Peček delavec in
Ivana Debeljak nameščenka; Anton
Krt študent veterine in Judita Ri-
bič vzgojiteljica; Jožef Roblek so-
boslikar in Pavla Omerša delavka;
Jožef Zevnik klepar in Alojzija
Krišnar, delavka.

Rodile so: Cecilija Benedičič —
deklico; Vera Murn — dva dečka;

Frančiška Ahačič — dečka; Anto-
nija Frelj — dečka; Alojzija Reje
— deklico; Ivanka Vrhunc — dečka;
Ivanka Čufar — deklico; Marija
Oblak — deklico; Majda Božnar —
dečka; Marija Ban — deklico; Da-
rinka Kavčič — dečka; Olga Pegam
— deklico; Magdalena Živojin —
deklico; Marija Djurkin — deklico;
Ljudmila Gašperlin — dečka; Ljud-
mila Eržen — deklico; Vida Vidlič
— deklico; Frančiška Urbanc — de-
klico

tržni pregled

TRŽNI PRÉGLEDE V KRANJU
Fižol 100 do 150 din, moka ajdo-
va 120 din, koruzni zdrob 70 din,
kaša 140 do 150 din, ješprej 80 do
90 din, krma za kokoš 40 do 45 din,
koruza 40 din, oves 30 din, proso
60 din, čebula 90 din, kostanj 40 do
50 din za liter; korenček 30 do 50
din, sir 120 do 150 din, maslo su-
rovo 640 do 700 din, krompir 18 do
22 din, zelje sladko 18 do 20 din,
zelje kislo 70 do 80 din, ohrovt 25
do 30 din, repa sladka 10 din, repa
kislá 50 din, solata 70 do 100 din,
pesa 30 din, redkev 30 din, orehi
celi 300 do 350 din, jabolka 30 do
50 din, hruške 60 din, grozdje 160 din
za kg; smetana 18 din, gobe 100 din
za merico; zelena in peteršilj za
šopek 10 din; por 10 do 20 din, če-
sen 10 do 20 din; jajca 25 do 40 din;
kokoš 600 do 700 din, piščanci 300
do 350 din, zajci 700 din za komad.

TERMIKA, podjetje za termo in akustične izolacije, Ljubljana, Poljanska cesta 77

razpisuje delovna mesta:

1. DVEH STROJNIH TEHNIKOV

za obrata Bodovlje in Poljane pri Škofji Loki.

Obrat Bodovlje izdeluje mineralno volno, obrat
Poljane bo izdeloval razne plošče in opremo za
ladje in stavbe iz plastičnih mas, aluminija ipd.

Možnost izpopolnjevanja in specializacije v
stroki. Zaposlitev stalna. Nagrajevanje po učinku.

1 MOČ ZA OBRACUN OSEBNIH DOHODKOV IN ADMINISTRACIJO V OBRATU BODOVLJE

Javite se v upravi podjetja v Ljubljani.

AVTOPROMET KRANJ ODPIRA NOVO AVTOBUSNO PROGO

LJUBLJANA—KRANJ—TRZIC

z naslednjim voznim redom:

0	—	—	—	21.30	O	LJUBLJANA	P	—	—	15.55	—
7	—	—	—	21.40		Šentvid		—	—	15.45	—
10	—	—	—	21.45		Medno		—	—	15.40	—
13	—	—	—	21.50		Medvode		—	—	15.35	—
26	6.00	11.55	18.50	22.10		KRANJ		7.25	12.50	15.20	21.55
30	6.05	12.00	18.55	22.15		Naklo		7.20	12.45	15.15	20.50
37	6.10	12.05	19.00	22.25		Duplje		7.15	12.40	15.05	20.45
40	6.15	12.10	19.05	22.30		Križe		7.10	12.35	15.00	20.40
42	6.25	12.20	19.15	22.35	P	TRZIC	O	7.00	12.25	14.50	20.30

Opomba: Kjer v prihodu voznega reda ni posebej označenega časa, prihaja
avtobus na postajo eno minuto pred označenim časom. — Proga začne
obratovati dne 20. novembra 1961.

POTUJOČA KNJIGARNA ZALOŽBE MLADINSKA KNJIGA BO OBISKALA

15. novembra 1961 — Jesenice (Železarna)

16. novembra 1961 — Begunje in Lesce

17. novembra 1961 — Bled in Bohinj

NE POZABITE IN IZKORISTITE IZREDNO PRI-
LOŽNOST!

Problemi gledališkega amaterizma na Gorenjskem

Ze od nekdaj v slovenskem merilu Gorenjska prednjači v gledališkem amaterizmu, in sicer po velikem številu dramskih druženj in posameznih dokaj kvalitetnih dosežkih. Zato najbrž ni slučaj, če je med prvimi poklicnimi gledališči vzniknilo eno prav v Kranju. Pustimo ob strani neupravičenost ali nujnost ukinitve poklicne gledališke hiše v Kranju. Dejstvo pa je, da je na sorazmerno velikem gorenjskem področju, z močno razvito industrijo in delavskim prebivalstvom (ob narodnem dohodku, ki je med največjimi v zveznem merilu), vsa gledališka kultura prepuščena amaterizmu in diletantizmu. Redka gostovanja poklicnih gledaliških hiš iz Ljubljane pa zaradi ekonomske računic vse bolj pojmajo.

Prav gotovo Gorenjska (ali točneje kranjski okraj) po številu in delavnosti dramskih druženj v republiškem merilu še zmerom prednjači. Toda težko bi si upal trditi, da prednjači tudi v kvaliteti, iznajdljivosti, originalnosti, z eno besedo, v ustvarjalni moči. Celo dvoje dramskih druženj v Kranju in na Jesenicah, ki ob tradiciji in dovolj dobrih delovnih pogojih dosega vsaj formalne uspehe, hodita več ali manj po ustaljenih, izvoženih kolekcijah in te le v redkih primerih dovoljujejo izdatnejši vzpon. Ob teh dveh amaterskih gledališnih, če jih tako imenujemo, je cela vrsta sicer delovnih dramskih druženj, ki pa se svojih delom ne dokopujejo dle kot dober korak nad čitalništvo. Nekateri kraji in med njimi n. pr. Škofja Loka, Kropa, Trzin, Lesce, ki so pred leti imeli obstoječe igralske družine, pa sploh brezbržno spijo. Morda bi kdo mislil, da ima taka ocena dejanskega stanja namen pripraviti predsmrtni govor gledališkemu amaterizmu na Gorenjskem. Tak namen odločno zanikajo nasprotna dejstva: mladinske dramske družine po šolah vseh vrst in strok trdodivo bojujejo boj za obstanek, mladih ljudi ni težko dobiti na oder in v dvorane. Tudi obisk gledaliških predstav — do brhih seveda — ne pada, nasprot-

Včeraj smo praznovali obletnico smrti velikega francoskega kiparja Augustina Rodina. Ta veliki mojster 19. stoletja se je rodil 1. 1840. Z vsem svojim delom je vplival na moderno kiparstvo. Rodin, ki je bil neverjeten opazovalec narave, je v svoja dela vnesel številne psihične manifestacije, radost, veselje, žalost. Oblikoval je v marmoru in bronu. Rodin je bil do vršen umetnik. Skulptura, ki jo objavljamo, je MISLEC. Rodin je umrl 17. novembra 1917

ski igralci niso kos in je rešitev v recimo poklicnem pokrajinskem gledališču za Gorenjsko? Dosedanja prenekanteri lepi amaterski dosežki, čeprav bolj izjemni, potrju-

jejo, da je tudi amaterska gledališka kultura lahko kos zahtevam publike, seveda ob določenih pogojih. Ti pogoji pa niso le moderna dvorana, razkošen svetlobni park, bogata scena in kostumacija — temveč običajno samo in edino — režiser. In v tem grmu tiči zajec. To se pravi problem gledališkega amaterizma na Gorenjskem boleha na pomanjkanju režiserjev. Če vzameš v roke seznam vseh režiserjev, ki so v okraju pripravili kakšno igrjo, pa vidiš, da režiserji so, celo precej jih je. Vsako leto jih gre toliko in toliko na tečaj ali na seminar. Torej le DOBRH režiserjev ni. In to drži. Ni režiserjev, ki bi bili kos vsemu, kar danes oder in publika zahtevata, zakaj samo izkušnje in rutina ne moreta nadomestiti poleta in znanja. In prav tega starejši režiserji nimajo in iz razumljivih vzrokov, tudi ne morejo imeti. Mladih ljudi, ki bi imeli voljo in bi se zanimali za to, pa ni, enostavno in preprosto — ni! Dvoje študentov za študij režije je na jeseniški občini ostalo letos neizkoriščenih. Redki mladi ljudje, ki so že bili na režiserskem tečaju v Kopru, se sploh ne lotevajo režije. Na nobeni gimnaziji med sicer številnimi člani dramskih krožkov ni človeka, ki bi imel pogum režirati. Ob tem pa bi bilo smešno govoriti o kakšnem monopolističnem položaju starejših režiserjev, saj ti bodisi popuščajo v svojem delu ali pa so z njim tako preobloženi, da se tistega znanja, ki ga imajo, ne utegnejo tako uveljaviti, kot bi bilo prav in potrebno. Tudi na vasi, kamor sta prodrla film in televizija, je režiserju potrebno izdatno znanje, če hoče uspešno voditi igranje in zadovoljiti publiko. In nove oblike dela naših prosvetnih druženj so v veliki meri odvisne prav od takih razgledanih in agilnih režiserjev. Razgledanost in agilnost pa na tem področju že rahlo presegata okvire zgolj ljubiteljskega navdušenja in terjata, žal, potrebo so take, tudi določen stimulans. In če bi tudi bila danes, še tako velika sredstva za to na razpolago, bi z njimi čez noč ne mogli pričarati tistega potrebnega prosvetnega kadra, ki mu pravimo režiser in ki bi razen priprave dramskega dela znal organizirati tudi akademije, klubke večere in zabavne prireditve, z eno besedo vse tisto, kar terjamo od naših druženj, ne zmorejo preprosto zato, ker za to nimajo (pa naj zveni še kako zoprno) kvalificiranih moči. Po vsem tem je zaključek jassen in preprost. Skrb za vzgojo tega kadra naj bi postala ena važnih nalog vseh forumov, ki so zainteresirani ne samo za rast amaterizma, temveč naše kulture sploh. Reforma šolstva je obljubljala ob pedagoških šolah, igralski akademiji in filozofski fakulteti posebne oddelke, obvezne ali dopolnilne, ki naj bi vsaj delno lahko krili potrebo po takem kadru, toda dlje od objub ni prišlo. Mogoče se za tem skriva skrb, da ne bi naše ljudske prosvete in amaterizma sploh nezdruživo profesionalizirali. Ta skrb je odveč, če pomislimo, koliko nižjih in srednjih glasbenih šol vzgaja glasbenike za vsakdanjo, običajno ali čisto osebno rabo, glasbena akademija pa ne more zagotoviti kadra prav za te šole. Sicer pa tudi taka profesionalizacija ne more

biti nevarnejša od recimo slabega profesionalnega gledališča, ki naj bi bil, spet recimo, v Kranju ustanovljen samo zato, ker je enkrat že bil. Prav gotovo bo razvoj, morda niti ne v tako daljni bodočnosti terjati, da tudi Gorenjska dobi poklicno poučujočo hišo, ki naj bi ji sedež določila predvsem ekonomska računica in odmaknjenost od kulturnega centra — Ljubljane. Pred tem pa je edino prav, da za razvoj tradicije bogatega in vsaj doslej še uspešnega gledališkega in njemu sorodnega amaterizma na Gorenjskem, zagotovimo sposoben kader, zlasti še, ker so v drugih okrajih ne samo prišli do podobnih ugotovitev, temveč se tudi že konkretno lotili dela. — Bojan Cebulj

Grad, ki veže preteklost s sedanostjo

Dolgo je od tistih dni, ko je v imenu svete in nedeljive trojice Oto I. po božji milosti vzvišeni vladar podelil škofjeloško posest »freisinskim« škofom. Od leta 973 dalje so to posest še trikrat povečali. Kaj kmalu za tem so »freisinski« postavili v Škofji Loki na Kranjselnju zgornji stolp. Danes tega ni več. Samo nekoliko kasneje pa so pričeli graditi loški grad.

Grad ki stoji nad Loko je doživljal svoje velike dni in povezoval generacije. V Loku pa so rasli ljudje, rasli razredi in rasla je razredna zavest. Med vojno je za vse, kar imamo, Loka veliko prispevala. Po njej pa je loški grad postal vse nekaj drugega kakor fantom nad dolino. Postal je spomenik nekega časa, spomenik neke bolečine in spomenik redkih radosti. Zda je v njem muzej. In ta ni čisto tak kakor stotine muzejev po svetu. Z njim so namreč hoteli povedati nekaj več o loškem človeku, povedati o tem, kako se je rodil, kako tlačal, se boril za svobodo, se veselil in trpel.

Ko sem prišel v ozki beli hodnik muzeja so se bohotile tu Birolline barve. Bolj ko karkoli so sodile tja. Sodile k živopisanim narodnim nošam, k belim čipkastim vezeninam, sodile so k velikim hrastovim skrinjam, ki so vjonjale po ravnini. In vse to, kar sem videl, je bil skoraj en sam Birolla.

Muzejska zbirka se začne z geološkim sestavom škofjeloškega ozemlja, s prirodnimi znamenitostmi in arheološkimi odkritji. Sprva govori o »freisinski« posesti in obeh valovih kolonizacije teh posestev. V eni prvih dvoran pritičju je razstavljeno staro pohištvo iz Ajdmanovega gradu. Na stenah vise mrki obrazi. V naslednjih dvoranah so razstavljeni lončeni predmeti, železno orodje, celovske bandere in skrinjice. Čehi so se na loškem obdržali zelo dolgo, menda je ena izmed bratovščin obstajala vse do druge svetovne vojne. Prav ta je dala tudi pobudo za prve začetke loškega muzeja. Tu so hkrati tudi razstavljene številne celovske ilustine.

Poblize se gledalec sreča tudi z dnevi, ko so pekli kruh še v velikih pečen in črnih kuhinjah, se sreča s čudovitimi baročnimi ol-

Kulturne vesti

Po scenariju Jeana Paula Sartra bodo pričeli snemati film o Sigmundu Freudu. Film, ki ga režira John Huston, bo pripovedoval o življenju in delu velikega psihologa. Glavno vlogo v filmu bo odigral Montgomery Clift.

Znameniti italijanski pesnik Salvatore Quasimodo, ki je pred dvema letoma dobil Nobelovo nagrado za literaturo, je hkrati tudi gledališki kritik. Nedavno tega je izšla knjiga njegovih kritik, ki nosijo naslov: Spisi o gledališču. Objavljena dela so plod desetletnega dela pri dveh časopisih: Omnibus in Il Tempo.

Najobsejnejša razstava iranske umetnosti doslej na svetu je bila pred dnevi odprta v Parizu. Ta razstava v Petit Palais zajema obdobje sedmih tisočletij. Pariška publika je razstavo sprejela zelo priščno.

Veliki angleški pesnik Byron je bil za svoje rojake doslej vedno bolj zanimiv kot osebnost kot pa pesnik. Prav v zadnjem času pa so se začeli z njegovo poezijo resneje ukvarjati tudi nekateri pomembni angleški kritiki.

V oktobru je umrl zaradi srčne kapi znani gledališki umetnik prvak jugoslovanskega dramskega gledališča Joža Lavrenčič. Umetnik se je rodil pred 56. leti v Splitu. Ustvaril je nekatere nepozabne kreacije v Romeu in Juliju, Volponeu, bil je nagrajen s prvo nagrado vlade FLRJ.

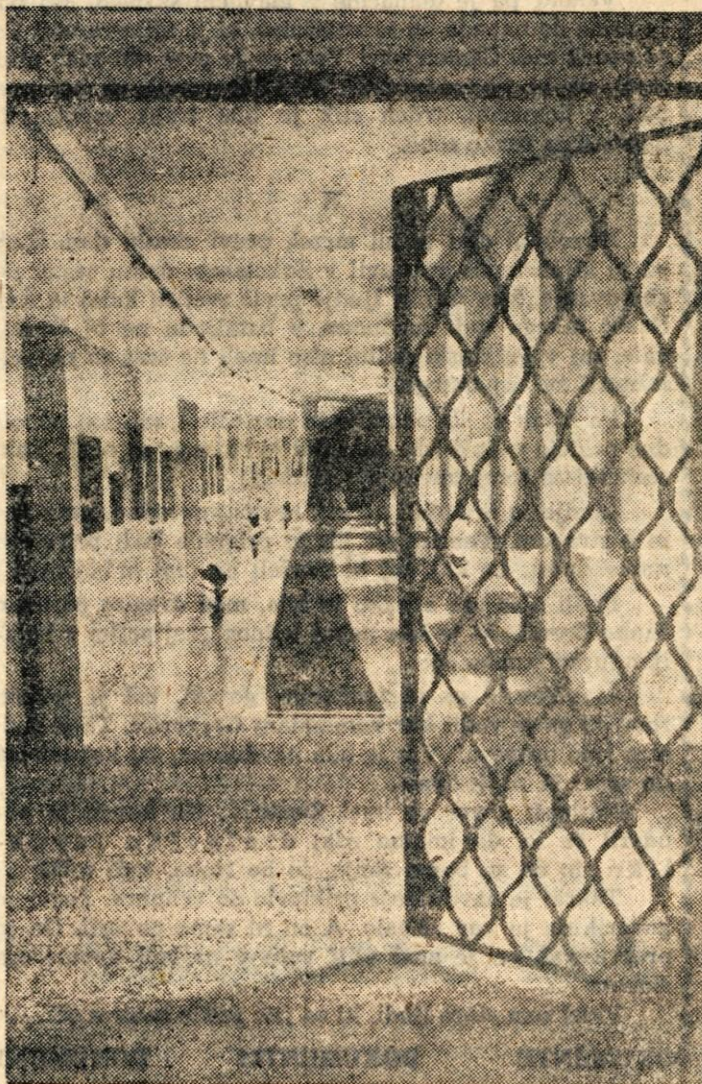
tarji, z lepim orožjem itd.

V drugem nadstropju se vidi kmečka hiša, visoko pohištvo, Tavčarja in ljudsko umetnost. Ljudska umetnost je prav na Loškem izjemno bogata. Semkaj ne sodijo le čudoviti dvorci, ampak tudi številne freske, panjeke končnice, slike na steklo, loški kruhki in pa čudovite čipkaste vezene. Muzej konča z zbirko NOB.

Težko je človeku povedati vse o muzeju. Veliko nalogo si je zadal, zakaj v njem naj bi človek

sedanosti videl, kako je živel preprost človek v preteklosti. In to je tudi prav, zakaj preteklost pogotuje sedanost. Ko sem odhajal skozi izhodna vrata, pa se človek tam spodaj srečuje z drugim svetom — z velikim svetom sedanosti. In če vse to poveže v eno samo celoto, celoto starih oljnih podob, celovskih skrinj in velikih belih stolpnic, ki rastejo tam spodaj, je to res velika poezija človekovega ustvarjanja.

Jure Kobal

Pred dnevi so v škofjeloškem gradu zaprli Birollino razstavo, ki je bila v hodniku muzeja

Filmi, ki jih gledamo

MARJORIE MORNINGSTAR — je tipična ameriška melodrama družbe WB. Film, ki so ga predvajali v Kranju, načena problem, ki bo brez vsakega dvoma vedno svež in človeško aktualen. V bistvu se film torej loteva človeka ustvarjaleca, ki terja od svojega življenja ustvarjalne umetniške moči, pa mu ta bolj ali manj ni dana. Razumljivo, da to objektivno dejstvo, če hočete, umetniška impolencija izjiva v ljudeh končne nujno vodi (v to sem skoraj prepričan) do človekovega razkroja, do razkroja vseh človekovih idealov nasploh.

Ta tehtni problem, ki dopušča ustvarjalcem številne možnosti, je ostal na »skrajni ameriški površini«. Predvsem menim, da je film dokaj nefilmski. Vse problema-tiko rešuje dialog — skratka dialog ni sestavni del slike, marveč je slika sestavni del dialoga. Ta je slika sestavna del dialoga. Ta je slika sestavna del dialoga. Ta je slika sestavna del dialoga.

v prič. Film je torej nedinamičen! Zgodba, ki vseskozi izključno sintetično grajena, pa kljub temu ni brez soli. Dotočeni posnetki v filmu so tako miselno, kot vizuelno, dokaj dobri. Na primer slovo Marjorie in zdravnika v bolnišnici. Tudi konec filma je presenečenje. Američani so končno enkrat ustvarili dovolj miselno bogat in zrelo življenjski zaključek. Ta pa dopušča dokajšnje možnosti. Lahko, da Marjorie spozna, da Noeli ni potrebna in da si bo on v krogu, v katerem bo poslej ustvarjal, našel svoje življenjsko mesto, ki mu bo ob razočaranjih, ki jih je doživel, še dopuščalo nekaj življenjskih radosti. Toda razen te je možna tudi druga razlaga. Skozi ves film išče pravzaprav Marjorie v Noeli njegovih notranjih vrednot in lahko je, da ob ponovnem srečanju z njim spozna, da vsa iskanja v življenju neplodna. In, da ljudi, kakršne smo si ustvarili v nas samih, nikjer ni! — J. K.

Hans Werner Richter

Guehler je dejal:

»Pri temle je treba biti previden.« Grundmann je prikal. Počasi sta šla navkreber, proti svoji baraki.

Pri vratih sta ujela razburljiv pogovor. Zasišala sta Buchwalda. Pripovedoval je šale.

»Tajno orožje,« je govoril, »tajno orožje je bela zastava.«

Zraven Buchwalda je stal eden starih ujetnikov. Stal je široko razkoračen. Plašev ovratnik je visoko privihal.

»In zakaj niste Američanov napodili iz Italije? Ko bi mi bili tam, bi jim pokadili.«

Guehler je stopil k njim. Odrinil je Buchwalda, ki je hotel odgovoriti, in dejal:

»Da, veš, tole — napodili — ni tako enostavno brez topništva in letalstva.«

»Nikar mi ne pripoveduj, da niste imeli topništva.«

»Prav tako malo, kot v Tuniziji.«

»Toda strelivo ste imeli, saj so vas oskrbovali.«

»Ne, nismo imeli streliva.«

Guehler je čutil prodiren pogled sivih oči v namrščenem obrazu.

»In kako ste prišli v ujetništvo?«

»Enostavno, kakor se pač pride v ujetništvo.«

»Človek, nikar mi ne pripoveduj, na suhem ne badeš kar tako v ujetništvo, ali pa niste več hoteli dalje.«

»Morda pa nismo več mogli dalje.«

47

Guehler se je obrnil. Za njim je stal Pips. Bil je rdeč in razburjen.

»No,« je dejal, »kaj pa sploh veste!«

»Zaprj gobec, Pips,« je dejal Guehler.

»Oni je počasi odšel iz barake. Pri vratih se je mirmo in togo obrnil ter dejal:

»Pogovorili se bomo še.«

Potem je zaloputnil vrata.

»Je še več podobnih v baraki?« je vprašal Guehler.

Buchwald je vstal s postelje.

»Človek, kaj neki hočejo od nas?«

»Ničesar ne vidiš,« je odgovoril Guehler, »preti-pati nas hočejo.«

Guehler je šel k Pipsu in sedel na njegovo posteljo. Pips je kupil v kantini angleške učbenike.

Iz knjig si je izpisoval posamezne angleške besede.

»Jutri pojdem k pouku,« je dejal. »Veš, rad bi se hitro naučil angleščine, morda bi lahko položil maturi.«

»Prav gotovo, toda zato potrebuješ dovolj časa.«

»Oh, saj sem trdovraten in moram vse to nadoknadi.« Bil sem v šoli za nacionalsocialistične voditelje, toda tam se nismo naučili ničesar, razen vojaškega obnašanja.«

»V šoli za nacionalsocialistične voditelje?« je vprašal Guehler.

»Veš, vsega tega mi je bilo že dovolj, toda tako je hotel moj stari, ki je bil strahopetec. Doma je posoval, toda kljub temu sem moral v to šolo.«

»In ko se boš vrnil?«

»Oh, tedaj bo vse drugače, nacisti bodo izgubili vojno, to drži, kot pritožbo.«

»Si povsem prepričan?«

»Povsem, saj vendar nisem prismojen!«

Pogledal je Guehlerja in se nasmehnil. Njegova rožnata, napeta zgornja ustnica je ležala tik pod majhnim, topim nosom. Guehler je dejal:

»Tukaj v taborišču je mnogo nacionalsocialistov.«

»To sem opazil.«

»Vsakomur ne bi dejal, da bomo izgubili vojno.«

»Hitler bo izgubil vojno, ne mi.«

»Da, prav zato ne bi tega tako javno govoril.«

»Tudi Santo mi je že dejal.«

»Se ti ne zdi, da ima prav?«

»Končno smo v Ameriki in tukaj lahko svobodno govorimo. Ti bedaki naj se zaletavajo, kakor hočejo. Če nam ne bodo dali miru, nam bodo pomagali Američani.«

»No, prav,« je dejal Guehler. »Pazi, s kom boš govoril.«

Pustil je Pipsa samega in odšel k svoji postelji.

Popoldne so jih spet prešteli. Potem so se postavili pred bataljonsko pisarno, kjer so jih posamič vpisali v sezname in jim izročili vabila za neko prireditev v taboriščnem gledališču.

Zvečer so sedeli v gledališču, dolgi ozki dvorani z velikim odrom. Vse je bilo elegantno in čisto, kakor v kateremkoli nemškem provincialnem kinu.

V prvih treh vrstah so stali rdeči usnjati stoli. Tam so sedeli taboriščni mogotci: poveljniki bataljонов in čet, naredniki in podčastniki. Občleni so bili v uniforme, na katerih so blestela odlikovanja.

»Spet se šopirijo,« je dejal Buchwald, ki je sedel zraven Guehlerja v oni zadnji vrsti. Guehler ni odgovoril. Vznevoljilo ga je tuje, hladno in vojaško ozračje v dvorani. Na drugi strani je sedel Pips.

Sedel je molče in zgubljeno zrl predse. Guehler se je sklonil k njemu.

»Kaj je s teboj?«

»Ovadil so me.«

Kdo?

»Padalec z ladje.«

»Od kod veš?«

»Tiho,« je zašepetal Pips.

Na odru se je pričela prireditev. Guehler je skoraj ni slišal. V tem se je spet nagnil k Pipsu in šepnil:

»Kdo ti je povedal?«

»Tiho, za nama stoji.«

Guehler se je previdno ozrl. Dve vrsti za njima

so stali ujetniki. V polmraku je videl njihove okrutne obraze. Obrazi so bili zločinski. Poznal je te hladne in okrutne oči, čela, za katerimi se je skrival prezir, poznal jih je, kajti ti obrazi so bili povsod enaki. Spoznal bi jih tudi v največji množici.

»Kaj hočejo od tebe?« je zašepetal.

»Ne vem,« je odgovoril Pips.

»Zakaj mi nočeš povedati?«

»Tiho, lahko naju slišijo.«

»Se bojiš?«

»Nenehno me opazujejo, mar ne vidiš?«

Guehler je gledal na oder, kjer so trije plesalci plesali step. Zdelo se mu je, da tudi njega opazujejo. Obrazi za hrbtom so ga nenehno spremljali. Med odmorom je prišel nekdo izmed njih med stoli do njiju in se sklonil k Pipsu.

»Pridi za trenutek ven,« je dejal.

Pips je vstal in odšel za njim. Guehler se ni obrnil. Obsedel je, kakor da ničesar ni opazil.

»Kaj nameravajo z njim?« je vprašal Buchwald.

»Ne vem,« je dejal Guehler, »morda mora v pisarno.«

Pips se je vrnil čez deset minut. Nizek in ves blede se je prignel med vrstami in molče sedel na svoj prostor. Niti besede ni znil.

Guehler ga je dregnil.

»Kaj je?« je zašepetal.

Pips je tiho odgovoril. Šepetal je s sklonjeno glavo, kot da govori svojim kolonom:

»Ne vprašuj me, opazujejo naju, če ti bom kaj povedal.«

Na odru so dvignili zastor. Luči so ugasnile. Guehler se je lahko sklonil naprej in šepnil:

»Kaj želiš od tebe?«

»Naj jim povem, kdo izmed nas ni nacist. Vedo, da sem na ladji rekel, da Hitler ni vreden piskavega orcha. Pravijo, da me bodo do mrtvega pretepli, če jim ne povem imen.«

»In kaj si dejal?«

»Nič.«

»Jim boš izdal imena?«

»Ne.«

DOKUMENTI!

DOKUMENTI!

DOKUMENTI!

IVAN JAN

36

CANKARJEVCI

Taka razmestitev se je pozneje pokazala za pravilno, zaradi raztegnjenosti vasi pa je bilo laže tudi postavljati straže, ogledati si okolico za primer napada in sploh organizirati zavarovanje. Tako so bili vsi dohodki v Dražgoše neprestano pod nadzorstvom pazljivih oči strazarjev..

Kmalu po prihodu so bile vzpostavljene zveze z Železniki, s Skofjo Loko, s Kropo, s Kranjem in z okolico sploh. V tistih dneh se je po dolini zadrževal tudi Lojze Kebe, ki je bil kot član PK, katerega sekretar je bil Tone Dolinšek, nekašna zveza med terensko organizacijo in vojsko, konkretno Cankarjevim bataljonom. V tem času se je na terenu zadrževal Tomo Brejc, prav tako član PK za Gorenjsko.

Organizacija in življenje v bataljonu sta šla celo tako daleč, da je vsaka četa, pa tudi Bičkov vod, imela svojo kuhinjo. Pri oskrbi je veliko zalegla zaloga iz dobrih konzumov, precej hrane pa je prihajalo tudi iz doline, ki jo je zbirala OF. Tako so tja dobivali tudi obleko, čevlje, zdravila, tobak in druge drobnarije, delno pa so prispevali hrano tudi domačini.

To je v medsebojnih odnosih že pomenil korak naprej, kajti tedaj pripraviti kmete, ki so imeli partizane za komuniste in kar v kmečkih ušesih ni zvenelo preveč domače, da so dajali prostovoljno, pomenilo uspeh in znamenje, da svojo usodo vse bolj vežejo z usodo bataljona.

Tako je dražgoško ozemlje postalo nekakšna vojašnica, nekakšno bojno polje, čeravno je bil trenutno mir in čeravno je bilo videti, da so Nemci zgubili sled za bataljonom.

Vendar pa je domačine v glavnem skrbelo, kaj bo, če pride do napada na to vojašnico, ki je njihova vas! To so vedeli tudi Cankarjevci. Zato so že prve dni zašli med ljudi, da bi jih podučevali in pojasnjevali, za kaj gre. Stik z domačini, trden stik je bilo treba vzpostaviti naglo in za vsako ceno.

X

Novoletni dan je bil mrzel, pravi zimski dan. Stab pa je kljub temu pripravil v Sokolskem domu sestanek, zborovanje, kjer naj bi ljudje prvič zvedeli kako in kaj. Nekaj takega tudi novincem v bataljonu ne bi škodovalo, saj v Poljanski dolini niso imeli ne časa in ne priložnosti za kaj takega.

Po hišah so šle patrulje in pozivale ljudi, naj popoldne pridejo v Sokolski dom. Na miting, so rekli. Taki sestanki se torej imenujejo mitingi!

Ljudje so prihajali počasi, nekako nerodno, zadržano in s strahom. Vendar pa jih je prignala tudi prirodna radovednost. Le kaj naj bi zvedeli na tem mitingu?

Prišli niso vsi, a kako je bilo, med drugim partizan Janko Bernik, ki je šele nekaj tednov prej prišel v bataljon, pravi vzneseno:

«...Vrstile so se recitacije, govori, pel je pevski zbor, ki ga je vodil kar komandant Gregorič. Ta je tudi sam lepo prepeval. Vas je bila navdušena, saj kaj takega do sedaj še ni doživela.

Najlepši govor je imel Žagar... Na koncu je podaril še to, da imamo zdaj dražgoško republiko, in da se bomo zanjo, če bo treba, tudi tolkli...

Takrat je navdušenje prikipelo do vrhunca. Žagar je govoril, da je kar vžigalo. A on ni samo govoril. On je prepričeval, on je znal vliiti vero v najbolj dvomečega človeka...

Videl sem stare ljudi, ki so jim prišle solze v oči...»

DOKUMENTI!

DOKUMENTI!

DOKUMENTI!

NEPREDVIDENE IZGUBE

NAD 400 MILIJONOV DINARJEV ZA VARNOST PRI DELU IN KLJUB TEMU SKORAJ NIČ MANJ NESREČ — NAJVEČ NESREČ V ČRNI METALURGIJI, NAJMANJ PA V TEKSTILNI INDUSTRIJI

Močan krik! Delavci so obstali...

Ustavil se je tudi stroj...

Komaj dvajsetletni delavec je prebledel. Zaradi strahu je omahnil nezavesten na stroj in niti besede ni več izpustil iz sebe, s katero bi izrazil bolečino.

Delavci so priskočili na pomoč. Njihovemu mlademu tovarišu sta valja zmečkala roko. Kakšna bo usoda z roko, so delavci še dolgo razpravljali, čeprav je bil ponesrečenec že zdavnaj prepeljan v bolnišnico.

Toda pomoči za ponesrečenca ni bilo več. Ostal je invalid...

Brrrrr. 5.30. Na ulici je že zlahano.

«Kratka je bila, mejzeks.»

Obrnil se je in še za deset minut zatisnil oči, češ — saj do to-

Zaradi nenaspanosti se je pritiskal na napačni gumb in stroj se je začel vrteti z nepopisno naglico. Izdelki — slabi in dobri — so se kopičili pred strojem. Kaj sedaj? Možakar je ves zmeden poskušal stroj spraviti v normalni pogon, pri tem pa vtaknil roke v nevarno kemikalijo. Ker se mu ni zdelo potrebno, da bi si že prej nataknil zaščitne rokavice, je dobil hude poškodbe.

Podobne nesreče se dogajajo iz dneva v dan. Seveda pa gre v vseh teh primerih največkrat za malomarnost. V prvem primeru je delavec med delom požvižgal, gledal skozi okno in razumljivo ni imel časa, da bi delal še po navodilih, ki jih je dobil, preden je samostojno začel delati s strojem.

Kakšen je vzrok nesreče v dru-

nesreč na število zaposlenih ne bo bistveno manjši, kot je bil lani. Za primer naj navedem, da je bilo lani v okraju 8 smrtnih nesreč, medtem ko jih je letos samo v kranjski občini že pet, prav toliko pa že tudi samo v jeseniški železarni! In še naslednji podatek: lani je bilo pri 40.327 zaposlenih 4.526 ponesrečenih — torej nad 10%! Zaradi tega je bilo izgubljenih 58.297 delovnih dni! Računati, kolikšne izgube so bile zaradi tega, res ne bi bilo potrebno — upoštevati pa moramo seveda stroške za zdravljenje in izgubo v proizvodnji.

Razumljivo je, da je ponekod več, drugod pa manj nesreč. Podatki kažejo, da je največ nesreč v črni metalurgiji (18,59%), najmanj pa v tekstilni industriji (5,50%). V tekstilni industriji se je zlasti letos v kranjski občini odstotek nesreč na število zaposlenih znatno znižal — po prvih

Nesreče pri brušenju so dokaj pogoste, seveda pa največkrat zato, ker delavci iz takšnega ali drugega razloga ne uporabljajo varnostnih očal

PODATKI IZ STATISTIKE

Prej kot ne, govori v prid malomarnosti tudi statistika. Podatki za leto 1960 kažejo, da je bilo v podjetjih največ ponesrečenec v starosti do 30 let oziroma med 20 in 30 letom. Mlad človek je res rad lahkomišel, zlasti takrat, ko se je treba česa naučiti. Večkrat vzame delo preveč enostavno in misli, da ni potrebno vse tako delati, kot so ga opozorili in posledica je nesreča. Po tridesetih letih se število nesreč zmanjša skoraj za polovico.

Statistika pokaže tudi, katere dni v tednu je največ nesreč pri delu. Bistvenejših razlik od ponedeljka do petka ni — delna izjema je torek (tako je bilo vsaj lani) — medtem ko je ob sobotah znatno manj nesreč kot sicer.

Zanimivejša pa je ugotovitev, da je med ponesrečenci največ kvalificiranih delavcev. Precej manj nesreč je med polkvalificiranimi delavci in še manj med nekvalificiranimi delavci.

Kdaj je največ nesreč in kdaj najmanj, je odločilna tudi ura. Največ nesreč je v prvih petih delovnih urah, ostmo uro pa je odstotek nesreč skoraj polovico manjši. Podatki pa kažejo, da so nesreče zlasti pogoste v nadurnem delu, kar zlasti še velja za gospodarske panoge izven industrije.

In še kratak zaključek: analize kažejo, da je bilo doslej pri preučevanju nesreč pri delu precej malo skupnega in načrtnega dela. Pričakovati je, da bodo takšen odnos v osnovi spremenile občinske konference varnosti, ki so v tednih ob Tednu varnosti. Ker gre za človeka, se je treba problemov o varnosti pri delu res smotrno lotiti kot doslej. — B. Fajon

Ljudje, ki se ukvarjajo z varnostjo pri delu, ugotavljajo, da opozorilni napisi precej pomagajo pri preprečevanju nesreč. Ponekod ugotavljajo, da že mesec dni ali več v podjetju niso imeli niti nesreč niti manjših nezdod, kjer so že na vhodnih vratih (na sliki) izobesili večje napise

varne ne rabi več kot pet minut. No, potem je potegnil še za pet minut, nato pa po vojaško navlekel cunje, se pokropil z mrzlo vodo — zajtrkovati mu očitno ni teknilo — in oddrvel na delo. Strah, da bi ga sirena v tovarni prehitela, ga je silil, da je tekkel, kar je le mogel. Niti toliko ni imel časa, da bi pogledal na levo ali na desno.

Zacvilile so zavore avtomobila. Nekaj ljudi je prestrašeno obstalo. Toda k sreči ni bilo nesreče. Bled in zasopel je pritekel do vratarja v podjetju.

— Kaj ti pa je? Ja, kakšen pa si? — ga je vprašal vratar z začudenjem.

Nekaj je zabrunda in odsopihal mimo njega, zraven pa si je mislil: tepec, le kaj sprašuješ — pod avtom sem se videl.

Prvo uro je še nekako šlo, drugo pa se je uveljavila kratka noč.

gem primeru, je bilo že dovolj jasno napisano.

Seveda ne gre v vseh primerih za malomarnost posameznih delavcev. V našem okraju so še primeri, ko kolektivni, predvsem upravna vodstva podjetij, skopom odmerjajo ali pa sploh ne dajejo sredstev za varnost pri delu in ne upoštevajo predlogov komisij za higiensko-tehnično varnost. Splošna ugotovitev pa je, da število nesreč iz leta v leto ni skoraj nič manjše, čeprav za varnost pri delu dajemo iz leta v leto več sredstev. Lani je bilo za te namene porabljenih skoraj 458 milijonov dinarjev (planiranih je bilo dobrih 358 milijonov dinarjev), medtem ko je za letos v okraju po načrtu predvidenih 415.152.803 dinarjev za varnost pri delu. Vse pa kaže, da bo ta plan tudi letos precej presežen, čeprav približne primerjave kažejo, da odstotek

devetih mesecev znaša 2,8 %. Posebno zanimiv pa je primer v Tovarni kos in srpov v Trzinu. Čeprav so tam delovni pogoji skoraj najtežji, kar zadeva industrijo na Gorenjskem, imajo odstotek nesreč tako nizek, da jim socialno zavarovanje plačuje 2 % premijo.

«Stance» v tovarni obutve »Peko« v Trzinu so precej nevarne, čeprav imajo tudi varnostne naprave. Seveda pa so nevarne lahko le tedaj, če je delavec pri njih nepazljiv. Precej imajo takšnih strojev, ob njih pa je samo še eden, ki ima vse prste na rokah

ŠPORT • ŠPORT • ŠPORT • ŠPORT • ŠPORT

Pred revijo okrajnih kegljaških reprezentanc

GORENJSKE REPREZENTANCE DOLOČENE

Na kegljišču v Ljubljani, Celju in v Kranju se bodo jutri zbrali vsi najboljši slovenski kegljači od mladincev do starejših članov. Vsakoletna »REVILJA KEGLJAŠEV«, na kateri sodelujejo okrajne reprezentance, je pregled kvalitete in forme najboljših posameznikov, hkrati pa zanimiv boj za prestiž med vrstami okrajnih kegljaških zvez.

Tehnična komisija OKZ Kranj je že določila svoje reprezentance za jutrišnji nastop. Najbolj zanimivo bo verjetno tekmovalje članskih reprezentanc v Celju. Gorenjska reprezentanca, ki jo

sestavljajo Jeseničani Šibar, Korosec in Črv, Kranjčani Martelanc, Kordež in Ivan Stružnik ter Pečar iz Kranjske gore, bo morala braniti 1. mesto z lanskega tekmovalja. Po odličnih letošnjih rezultatih ljubljanskih klubov pa kaže, da bo ljubljanska reprezentanca, ki jo je okrepil še Kranjčan Stare, zelo nevaren konkurent za 1. mesto.

Največ možnosti za zmago ima med kranjskimi reprezentancami vrsta starejših članov (Cenčič, Pušhar, Knific — vsi Triglav, Gasperin, Brejc — oba Ljubelj, Vilfan — Jesenice), ki bodo nastopila v

Ljubljani. Na istem kegljišču bo tudi mladinski troboj. Moči mladinskih reprezentanc so še najmanj znane, zato tudi uvrstitve Gorenjcev (Jereb, Rajkovič — oba Ljubelj, Odar, Končan — oba Kranjska gora, Bratun — Triglav, Ključević — Gradis) ni moč napovedati.

Od kranjskih reprezentanc bodo le članice nastopile na »domačem

terenu«. Ta prednost jim bo verjetno precej pomagala v borbi za 2. mesto z Mariborčankami, medtem ko je prvo mesto že skoro zagotovljeno ljubljanski reprezentanci. Za gorenjsko žensko reprezentanco bodo nastopile Kranjčanke — Rozmanova, Čadeževa, Miheličeva, Stružnikova in Petkova ter Blejčanki Miheličeva in Harcova.

— L. S.

TOVARNA KLOBUKOV »ŠEŠIR« — ŠKOFJA LOKA vam nudi svoje najnovejše klobuke:

»Multicolor« — Art. »Marko«, »Miha«
»Mohair« — Art. »Teddy«, »Champion«
»Velour« — Art. »Vencelj«, »Vlado«, »Vinko«

in vse ostale klobuke iz čiste zajčje dlake v naslednjih trgovinah na Gorenjskem:

Kranj: Trgovina »Elita« — Tekstile
Tržič: Trgovina »Ljubelj«
Radovljica: Trgovina »Manufaktura«
Bled: Trgovina »Moda« (pri »Rusu«)
Jesenice: Trgovina »Konfekcija«
Trgovina »Slovenija-šport«
Kranjska gora: Trgovina »Škrlatica«

Vedno in povsod — samo s klobuki, ki nosijo zaščitni znak:

„PICCADILLY“

Umrla nama je nadvse dobra in nepozabna mama

MARIJA MALOVRŠNIK

Pogreb drage pokojnice bo v nedeljo.

Kranj, Partizanska 12, dne 17. novembra 1961

Zalujoči hčerki Marija, Dana, bratje in sestre